

ONTWERP BESLUIT

www.rijkswaterstaat.nl

Contactpersoon

Ontwerp-Projectplan Waterwet (Rijkswaterstaatswerken)

Kenmerk: RWSZ2022-00012251

Onderwerp: Ontwerp projectplan Uiterwaarden Wamel, Dreumel en Heerewaarden (UWDH) aan de rechteroever van de rivier de Waal tussen kmr. 911.000 en 926.000

Datum

15-09-2023

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat besluit, gelet op artikel 5.4, eerste lid, van de Waterwet, het onderhavige projectplan tot wijzigen van het waterstaatswerk de Waal vast te stellen en uit te voeren in overeenstemming met het bepaalde in dit projectplan. Het betreft – tussen de rivierkilometers 911 en 926:

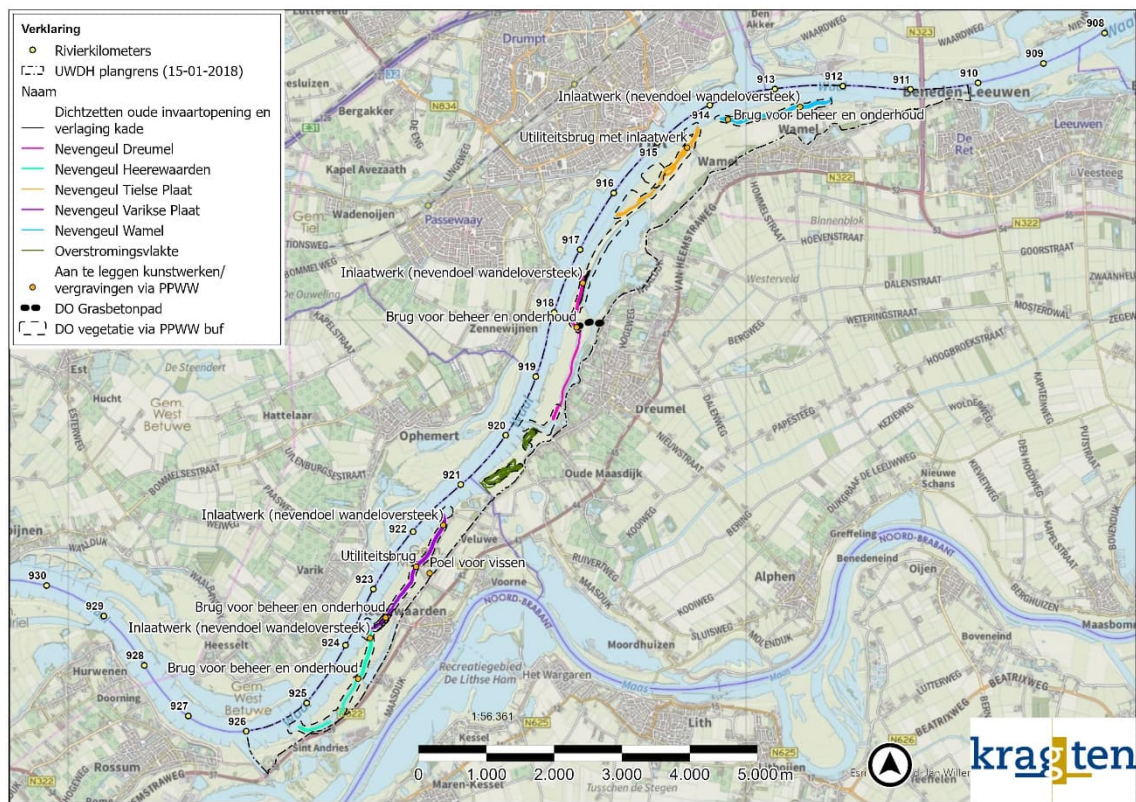
- De aanleg van vijf nevengeulen met bijbehorende inlaat- en/of regelwerken, onderhouds- en utiliteitsbruggen en een onderhoudspad (grasbetonpad). Dit betreffen de nevengeulen Wamel, Tielse Plaat, Dreumel, Varikse Plaat en Heerewaarden, met een totale lengte van ongeveer 10 kilometer. De utiliteitsbruggen zorgen ervoor dat de bestaande doorgangen (veerweg en toegangsweg naar fiets- en voetveer), die worden doorsneden door de aanleg van de geulen, toegankelijk blijven;
- Het dichtzetten van de oude invaartopening van de Vonkerplas en vergraven van de kade naast de Vonkerplas;
- De realisatie van 10,4 hectare aan ongestuurde overstromingsvlakten tussen de scheepswerf bij Dreumel en Bato's Erf;
- De realisatie van een poel voor vissen in de gestuurde overstromingsvlakte;
- Het ontwikkelen van nieuwe vegetatie in het winterbed van de Waal in het kader van de Kaderrichtlijn Water (KRW). Onder nieuwe vegetatie wordt onder andere verstaan het mogelijk maken van riet/ruigte, mengklasse 90/10 en rivierbegeleidend bos langs de KRW-nevengeulen en riet/ruigte in de twee ongestuurde overstromingsvlakten. De wijzigingen in vegetatie zullen middels gericht beheer tot ontwikkeling komen¹.
- Het wijzigen van vegetatie in het winterbed van de Waal waaronder het omzetten van plukjes ruwe vegetatie naar gras en akker, bos of mengklasse 90/10 in verband met behoud van waterstandsneutraliteit. Hierbij zal geen aanplant plaats vinden, maar zal de vegetatie zelf met gericht beheer tot ontwikkeling komen¹.

De ingrepen zijn gelegen in het projectgebied van Uiterwaarden Wamel, Dreumel en Heerewaarden (UWDH). In Afbeelding 1 is het projectgebied weergegeven met daarin de aanleg of wijzigingen van de waterstaatswerken waarover een besluit genomen moet worden. Het omzetten van de plukjes ruwe vegetatie naar gras en akker, bos of mengklasse 90/10 wordt niet in onderstaande afbeelding weergegeven vanwege de leesbaarheid. Deze zijn terug te vinden onder paragraaf 2.2.

Opgemerkt wordt dat in het kader van project UWDH verschillende activiteiten worden uitgevoerd binnen het waterstaatswerk de Waal en binnen de beschermingszones van

¹ Het beheer van de vegetatie vindt op basis van eigendom plaats door de perceeleigenaar.

waterkeringen en waterlopen. De activiteiten dienen opgenomen te worden in een projectplan Waterwet en/of een watervergunning. Voor deze activiteiten gelden verschillende bevoegde gezagen.

Afbeelding 1. Het projectgebied UWDH met daarin de voorziene wijzigingen aan de waterstaatswerken.

1 PROJECTBESCHRIJVING

Ingevolge artikel 5.4, eerste lid van de Waterwet vindt de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk plaats door of vanwege de beheerder in overeenstemming met een daartoe door hem vast te stellen projectplan. Het tweede lid van artikel 5.4 stelt vast dat dit projectplan tenminste een beschrijving moet bevatten van het betrokken werk en de wijze waarop het wordt uitgevoerd. Daarnaast moet het plan ook een beschrijving bevatten van de te treffen voorzieningen gericht op het ongedaan maken of beperken van de nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk.

Hieronder wordt eerst een toelichting gegeven op het project (paragraaf 1.1). Vervolgens wordt ingegaan op waarom de maatregelen waarover een besluit wordt genomen een aanpassing van een waterstaatswerk betreffen (paragraaf 1.2).

1.1 Toelichting project UWDH

De rivier de Waal dankt zijn naam aan de vele meanders die de rivier in het verleden kende. De Waal is nog altijd de meest dynamische van alle grote rivieren in Nederland. Sinds de veertiende eeuw is de mens begonnen met het inkaderen van de rivier, onder andere door normalisering van de vaarweg en het aanleggen van dijken. Aanvankelijk waren deze maatregelen voornamelijk bedoeld om individuele dorpen of gemeenschappen tegen het water te beschermen; later is een aaneengesloten dijkenstelsel aangelegd met kribben om de route van het water te beheersen en het risico op overstromingen te verminderen. De natuurlijke landschapsvormingsprocessen van erosie en sedimentatie zijn daardoor voor een belangrijk deel afgenomen en de uiterwaarden zijn toen in intensief agrarisch gebruik genomen. In combinatie met een verslechtering van de waterkwaliteit heeft dit intensieve agrarisch grondgebruik in de loop der jaren geleid tot een steeds verdere achteruitgang van de aanwezige natuurwaarden in de uiterwaarden langs de Waal. Ook ter plaatse van Wamel, Dreumel en Heerewaarden is dit het geval geweest.

Naar aanleiding hiervan is enige jaren geleden het initiatief ontstaan bij Rijkswaterstaat, Staatsbosbeheer en de provincie Gelderland om de Uiterwaarden bij Wamel, Dreumel en Heerewaarden (UWDH) opnieuw in te richten. Rijkswaterstaat staat in dit project aan de lat voor de aanleg van een vijftal meestromende nevengeulen, ongestuurde overstromingsvlakten, een poel voor vissen en de ontwikkeling van nieuwe vegetatie waardoor nieuwe natuurwaarden ontstaan, de waterkwaliteit verbetert en de biodiversiteit wordt gestimuleerd. De Kaderrichtlijn Water is hierbij de bepalende richtlijn. Hieronder wordt deze nader toegelicht en wordt toegelicht hoe deze richtlijn heeft geleid tot de maatregelen in dit projectplan. Het projectgebied is weergegeven in Afbeelding 1.

Kaderrichtlijn Water

De Kaderrichtlijn Water (KRW) is een Europese richtlijn die gericht is op het verbeteren van de ecologische kwaliteit van het water in de grote rivieren: in 2027 moeten alle grote Europese oppervlaktewateren voldoende schoon en ecologisch gezond zijn. Naast de kwaliteit van het water zelf, moet ook de fysische gesteldheid van de rivieren, hun oevers en uiterwaarden op orde worden gebracht. Het (ecologische) doel is dat de Europese wateren in 2027 een goed leefgebied zijn voor de planten en dieren die hier thuishoren. Om dit doel te kunnen bereiken moeten maatregelen genomen worden. In de KRW is vereist dat daartoe een maatregelprogramma wordt opgesteld. De lidstaten moeten iedere zes jaar een terugkoppeling geven over de stand van zaken door middel van Stroomgebiedbeheerplannen waarin de ontwikkelingen in de waterkwaliteit en de resterende opgaven en bijbehorende maatregelen worden geschetst. De eerste Stroomgebiedbeheerplannen zijn vastgesteld in 2009. In 2015 en 2021 heeft een actualisatie van de Stroomgebiedbeheerplannen plaatsgevonden. De maatregelen staan opgenomen in de factsheets behorende bij de Stroomgebiedbeheerplannen. De informatie ten behoeve van het maatregelprogramma is afkomstig van brondocumenten en de daaruit volgende factsheets. Per waterlichaam wordt hierin beschreven wat de kenmerken zijn, wat de status is, hoe de huidige toestand van de hydromorfologische, chemische en ecologische kwaliteit is, een verantwoording van de chemische en

ecologische doelen, welke maatregelen genomen gaan worden, hoe die tot stand zijn gekomen en wanneer deze worden uitgevoerd.

De Europese richtlijn is voor wat betreft de Rijntakken nationaal verankerd in het Nationaal Waterprogramma (NWP) 2022-2027 (Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, 2021). Om de genoemde doelstellingen te bereiken, zijn op basis van de situatie van 2014 door Rijkswaterstaat concrete maatregelenpakketten uitgewerkt. Rijkswaterstaat is verantwoordelijk voor de uitvoering van de KRW-maatregelen in het hoofdwatersysteem. De verschillende KRW-maatregelen worden in 3 tranches uitgevoerd: de eerste tranche maatregelen is inmiddels afgerond en liep van 2010 tot en met 2015, de tweede tranche maatregelen liep van 2016 tot en met 2021 en de derde tranche maatregelen zal worden uitgevoerd in de periode tussen 2022 en 2027. De te nemen maatregelen bestaan onder andere uit de aanleg van meestromende nevengeulen en natuurvriendelijke oevers. In de Milieu Effect Rapportage (MER) die ten behoeve van de besluitvorming over het NWP is opgesteld, is in algemene zin geconcludeerd dat de nevengeulen en overstromingsvlakten een positieve invloed hebben op de waterkwaliteit en natuurwaarden in de uiterwaarden.

Uiterwaarden Wamel-Dreumel-Heerewaarden (UWDH)

In factsheet NL93_8 (Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, 2022) zijn alle te nemen KRW-maatregelen voor de Bovenrijn en de Waal benoemd. In paragraaf 3.2.3 van dit brondocument wordt een beschrijving gegeven van de ecologische kwaliteit tot 2008. Uit deze beschrijving blijkt dat de ecologische kwaliteitselementen fytoplankton, macrofyten, macrofauna en vissen van belang zijn voor de Waal. Op geen van deze punten wordt voldaan aan de door de KRW vereiste Goede Ecologische Toestand. Door de vele menselijke ingrepen in het riviersysteem zoals bijvoorbeeld aanleg van dijken en kribben, en het niet ongedaan kunnen maken van deze ingrepen is het bereiken van een Goede Ecologische Toestand ook niet mogelijk. Vandaar dat wordt gewerkt met een afgeleide doelstelling, een Goed Ecologisch Potentieel, waarin deze ingrepen als een gegeven zijn meegenomen. In Tabel 1 is te zien dat voor de toestand van het waterlichaam in 2021 geldt dat vooral de macrofauna en vissen niet op orde is. Daarnaast blijkt uit de factsheet dat er sprake is van normoverschrijding van een aantal verontreinigende stoffen.

Tabel 1. KRW-doelen en bestaande toestand biologie Bovenrijn en Waal.

	Doelstelling (GEP)**	Toestand 2021
Macrofauna (EKR)*	$\geq 0,50$	Matig
Overige waterflora (EKR)*	$\geq 0,23$	Goed
VIS (EKR)*	$\geq 0,31$	Ontoereikend

* EKR staat voor Ecologische KwaliteitsRatio, een getal tussen 0 en 1 dat de biologische kwaliteitstoestand van een waterlichaam weergeeft, uitgedrukt als het verschil tussen de feitelijke en de gewenste ecologische toestand, waarbij waarde 1 overeen komt met de natuurlijke referentie

** GEP staat voor Goed Ecologisch Potentieel, en geeft het te bereiken KRW doel weer

Met betrekking tot de voor Waal belangrijke ecologische kwaliteitselementen blijkt dat als gevolg van de sterke dynamiek en het beperkt geschikte habitat (macrofyten, macrofauna), de matige waterkwaliteit (macrofauna) en de beperkte paai- en opgroei-mogelijkheden (vissen) niet voldaan kan worden aan de gestelde doelstelling van een Goed Ecologisch Potentieel. De aanleg van nevengeulen, strangen, uiterwaardverlagingen, natuurvriendelijke oevers kunnen een bijdrage leveren aan het herstellen van de leefgebieden van de macrofyten, macrofauna en vissen en daarmee aan het behalen van de doelstellingen van de KRW.

De aanleg van de nevengeulen en overstromingsvlakte maakt onderdeel uit van de tweede tranche maatregelen. In de factsheets tot aan 2022 zijn de maatregelen gedefinieerd als 1,8 km permanent meestromende nevengeul en 5,3 km eenzijdig aangetakte strang. Met de realisatie van de beoogde 1,8 km meestromende nevengeul wordt onvoldoende invulling gegeven aan het KRW maatregelenpakket voor 'permanent meestromende nevengeul' op de Waal. En daarmee dus ook niet de benodigde ecologische waterkwaliteit behaald. In de planstudie is tevens gebleken dat de eenzijdig aangetakte strang niet leidt tot de gewenste ecologische kwaliteit. Dit vanwege het hoog dynamische systeem van de Waal en daarmee het droogvallen van de strang in het opgroei seizoen van onder andere de vissen. Om toch de gewenste ecologische kwaliteit te behalen, is de eenzijdig aangetakte strang herontworpen tot meestromende nevengeul.

In de derde tranche zijn langs de Waal nog meer maatregelen in de vorm van nevengeulen voorzien. In de planstudie is bekeken of binnen het project UWVDH de aanleg van meer nevengeulen tot een optie behoort. Gebleken is dat de aanleg van 2,9 km nevengeul extra zorgt voor een ecologisch aaneengesloten systeem van geulen op deze locatie, en daarmee de realisatie van een belangrijke stapsteen voor vissen en macrofauna tussen De Biesbosch en de Gelderse Poort.

Voor wat betreft de uiterwaardeverlaging/overstromingsvlakte geldt dat deze een ander type milieu bieden aan vissen, macrofauna en (water)planten dan de geulen. Deze diversiteit is nuttig en nodig voor de paai en opgroei van diverse soorten. Deze vlaktes bevatten slechts een deel van het jaar water. Met het wegzijgen en/of verdampen van het water ontstaan er omstandigheden die goed zijn voor soorten uit de Natura 2000 en GNN-doelen. De ongestuurde overstromingsvlakte van circa 10,4 hectare is geschikt voor riviervissen zoals de Winde. Door habitat te creëren voor onder andere vissen, dragen de ongestuurde overstromingsvlakten bij aan een verhoogde ecologische kwaliteit van het waterlichaam de Waal. Aanvullend wordt een vispoel geredificeerd in een gestuurde overstromingsvlakte. De gestuurde overstromingsvlakte maakt geen onderdeel uit van dit besluit. De poel daarentegen wel, aangezien deze voor vissen wordt ingericht en daarmee bijdraagt aan de KRW-doelen.

Langs de nevengeulen en in de ongestuurde overstromingsvlakten wordt vegetatie ontwikkeld die bijdraagt aan de waterkwaliteit. Specifiek betreft het voor de nevengeulen het mogelijk maken van riet/ruigte, mengklasse 90/10 en rivierbegeleidend bos langs de oevers. Vegetatie langs en op de oevers zorgt onder andere voor schuil- en paaiplaatsen voor de diverse (watergebonden) fauna. Rivierbegeleidend bos is van belang in het kader van beschaduwing van het water (beperken temperatuurverschillen) en als beperking van de windeffecten op het oppervlaktewater. De wijzigingen in vegetatie zullen tot ontwikkeling komen middels gericht beheer. In de overstromingsvlakte is riet/ruigte voorzien. Dergelijke vegetatie in de overstromingsvlakte biedt een beschermt habitat voor diverse watergebonden fauna.

Rijkswaterstaat is verantwoordelijk voor de hoogwaterveiligheid. Elke ontwikkeling in het waterstaatswerk moet dan ook watestandsneutraal worden uitgevoerd, tenzij er een specifiek doel is op het gebied van waterveiligheid. Het is dus van belang dat alle nieuwe (aan te planten en tot ontwikkeling komende) vegetatie niet het water dusdanig opstuwt dat deze te hoog komt bij hoogwater. In de delen waar veel stroming plaats vindt bij hoogwater in het winterbed worden daarom in de uiterwaarden plukjes ruwe vegetatie omgezet naar het gladdere gras en akker. In de delen die stromingsluw zijn bij hoogwater, wordt vervolgens de ruwere vegetatie geconcentreerd.

Samenhang en integraliteit

Bovenstaande maatregelen zijn onderdeel van een grotere herinrichting die samen met Staatsbosbeheer en Provincie Gelderland opgepakt is. Met deze herinrichting wordt invulling gegeven aan de diverse ambities die voor het gebied zijn vastgelegd in verschillende beleidsprogramma's, waaronder de Nadere Uitwerking Rivierengebied (NURG), het Gelders Natuurnetwerk (GNN), Natura 2000 en de hierboven al toegelichte Kaderrichtlijn Water (KRW). De nieuwe vegetatie horende bij de nevengeulen en ongestuurde overstromingsvlakten is onderdeel van een totaal aan 287 hectare nieuwe natuur, in aanvulling op de 207 hectare reeds ingerichte GNN-natuur zodat een totaal natuurgebied van 494 ha ontstaat. Van deze 287 hectare nieuwe natuur is 140 hectare gelegen binnen de NURG-grens. Daarnaast is ter hoogte van Heerwaarden voorzien in de realisering van een aantal gestuurde overstromingsvlaktes (totaal 44,4 hectare) met daarin een aantal poelen waarvoor één dus geschikt is voor vis.

Een van de zaken waaraan wordt getoetst of de maatregelen uitvoerbaar zijn, is het Rivierkundigbeoordelingskader. Zoals hierboven beschreven, moet het project UWVDH "waterstandsneutraal" worden uitgevoerd. Wanneer bijvoorbeeld een geul of laagte wordt aangelegd, treedt er verruiming op: de geul geeft meer ruimte aan het water, waardoor bovenstrooms het peil zakt. Het omgekeerde gebeurt wanneer bijvoorbeeld een bos wordt aangelegd: het water wordt afgeremd en opgestuwd, wat weer tot hogere waterstanden bovenstrooms leidt. Ook hebben deze maatregelen invloed op ander aspecten, zoals aanzanding in het zomerbed en dwarsstromingen op de rivier.

Als gevolg van de ingrepen, is het dus noodzakelijk om deze zodanig te dimensioneren, dat er per saldo over het gehele project geen opstuwning of verruiming plaatsvindt. Het graven van de KRW-geulen biedt riviervkundige ruimte, welke weer kan worden ingezet om de Natura 2000 en GNN/NURG doelen mogelijk te maken, zoals o.a. de aanleg van Ooibossen. Omgekeerd moeten er als gevolg van de aanleg van de geulen maatregelen worden getroffen om aanzanding en dwarsstroming te mitigeren. Dit wordt middels kunstwerken, maar ook middels herschikken van vegetatie ruwheid in de omgeving van de geulen bewerkstelligd. Op het moment dat bijvoorbeeld een bepaalde maatregel voor welke reden dan ook niet kan worden uitgevoerd, zal dit dus invloed hebben op de andere maatregelen. Immers, stel dat er geen ooibos kan worden gerealiseerd, dan zal er sprake zijn van waterstandsvaling op een bepaald punt. Dat is niet toegestaan, en moet worden opgeheven door het treffen van een andere maatregel. Wanneer een geul wordt ingekort, of helemaal niet uitgevoerd, zal dit, bij verder gelijk blijven van de overige maatregelen, leiden tot opstuwning. Ook dat is niet toegestaan.

Door het integrale karakter van het project is het dus noodzakelijk om telkens aan meerdere knoppen in het ontwerp te draaien om te voldoen aan de eis waterstandsneutraal. Het is onmogelijk om de maatregelen los van elkaar aan te passen, zonder dat dit negatieve gevolgen heeft voor de vergoedbaarheid van het project als geheel. Dat is tegelijk de kracht van het integrale karakter van het project. Meerdere doelen die van elkaar kunnen profiteren en versterken. Als voorbeeld weer de ooibossen, of de verruiming van vegetatie in het kader van de GNN/NURG opgave: zonder de aanleg van de KRW maatregelen, zouden deze niet kunnen worden gerealiseerd. Ook omgekeerd, de aanleg van de geulen is enkel mogelijk door andere maatregelen te nemen die het effect van de geulen weer tot 0 reduceert.

Daarnaast kunnen binnen het project UWDH deze maatregelen volledig worden gerealiseerd op gronden van de Staat en/of van de project partners. Op deze wijze hoeven particulieren niet te worden geconfronteerd met overdracht of onteigening van gronden.

De nevengeulen met bijbehorende kunstwerken, de ongestuurde overstromingsvlakten, de nieuwe vegetatie horende bij zowel de nevengeulen als de ongestuurde overstromingsvlakten, de vispoel in de gestuurde overstromingsvlakte en de aanpassingen van de vegetatie in het kader van behoud van waterstandsneutraliteit, worden aangevraagd middels dit projectplan waterwet. Deze maken dus onderdeel uit van het voorliggende besluit. De overige hierboven genoemde vegetatie, die in het kader van de NURG, GNN en Natura 2000 worden gerealiseerd en de gestuurde overstromingsvlakten en poelen, worden apart aangevraagd middels een watervergunning.

De hierboven benoemde herinrichting van het gebied in deze uiterwaarden is nodig om de natuur weer te herstellen en te versterken. Het streven is daarbij gericht op het realiseren van ecologische kwaliteit en toekomstbestendig beheerde natuur, passend bij het dynamische riviersysteem van de uiterwaarden.

1.2 Wijzigingen van een waterstaatswerk

Dit projectplan wordt vastgesteld in het kader van de binnen het project beoogde wijziging van het waterstaatswerk 'oppervlaktewaterlichaam Waal'. Dit project voorziet in twee verschillende wijzigingen van dit waterstaatswerk, de ontwikkeling van nieuwe vegetatie in het winterbed van de Waal (1) en het vergraven van het winterbed van de Waal om vijf meestromende nevengeulen, aanpassen kade Vonkerplas, twee ongestuurde overstromingsvlakten en een vispoel mogelijk te maken (2).

De Waterwet beschrijft een oppervlaktewaterlichaam (zijnde een waterstaatswerk) als volgt:

"een samenhangend geheel van vrij aan het aardoppervlak voorkomend water, met daarin aanwezige stoffen, alsmede de bijbehorende bodem, oevers en, voor zover uitdrukkelijk aangewezen krachtens deze wet, drogere oevergebieden, inclusief flora en fauna".

De natuur (1) in het winterbed is dus onderdeel van de rivier en daarmee het waterstaatswerk. Belangrijk daarbij is dat de vegetatie een significante invloed heeft op de stromingsweerstand van het winterbed en dus de waterafvoerende functie van de rivier. Omdat er vergravingen (nevengeulen, ongestuurde overstromingsvlakten en

een vispoel) plaatsvinden in het winterbed (2), wordt de bodem van het waterstaatswerk aangepast. In beide gevallen is aanpassing van de legger van Rijkswaterstaat noodzakelijk.

2 BESCHRIJVING VAN UIT TE VOEREN WERK

Zoals in Hoofdstuk 1 aangegeven zijn de aanpassingen aan het waterstaatswerk tweeledig: er worden aanpassingen gedaan aan de geometrie van het winterbed en aan de vegetatie aanwezig in het winterbed (natuurontwikkeling). Hierbij worden ook een aantal kunstwerken aangelegd. In paragraaf 2.1 worden de vergravingen en kunstwerken toegelicht. Vervolgens komt in paragraaf 2.2 de te wijzigen vegetatie aan bod.

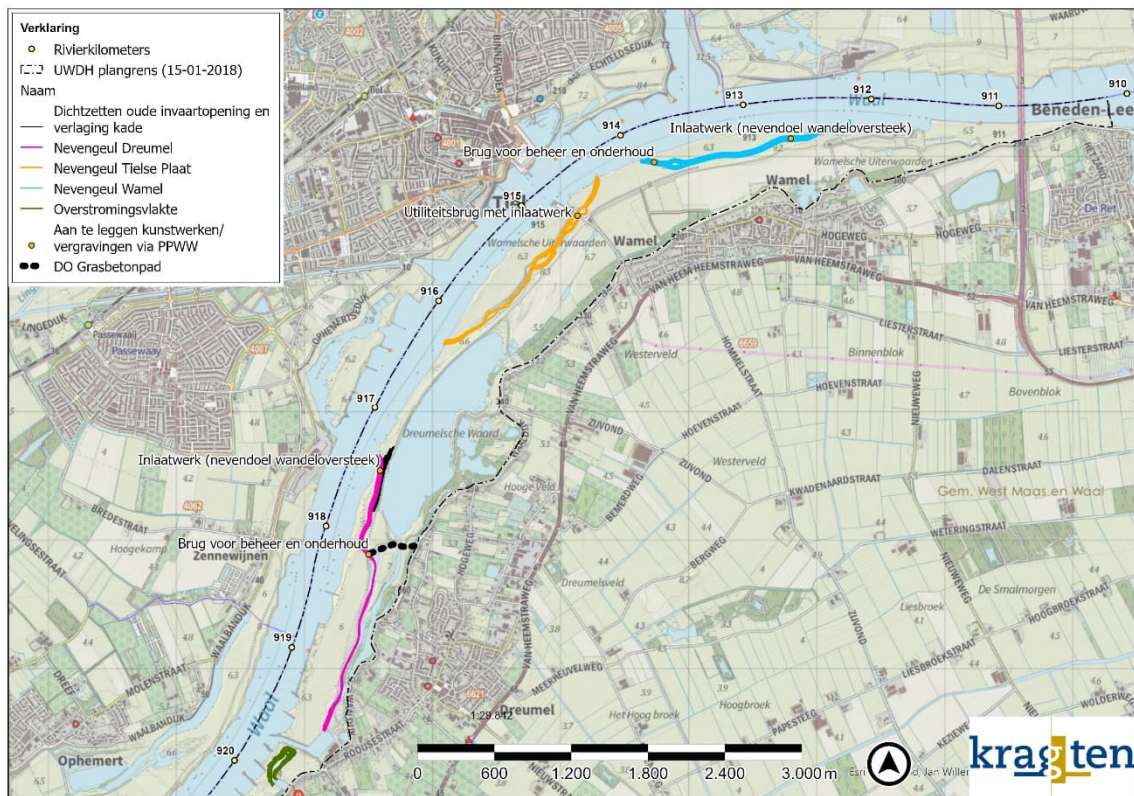
2.1 De vergravingen en aan te leggen kunstwerken

In Tabel 2 is een overzicht weergegeven van de voorziene vergravingen en aan te leggen kunstwerken.

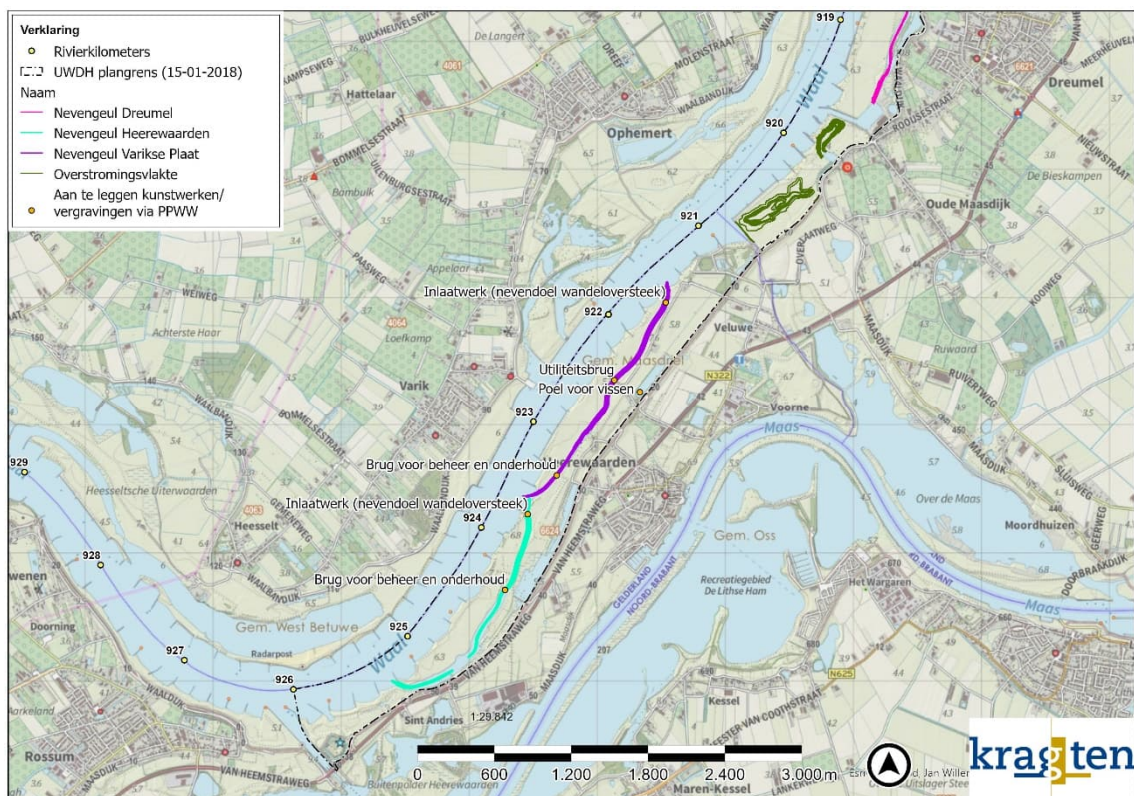
Tabel 2. Overzicht voorziene vergravingen en kunstwerken. Schuingedrukt de maatregelen die genomen worden vanwege de realisatie van de respectievelijke nevengeul.

Locatie	Type maatregel	Aard maatregel
Wamel	Realiseren nevengeul Wamel	Vergraving
	<i>Aanleg inlaatwerk (nevendoel wandeloversteek)</i>	<i>Kunstwerk</i>
	<i>Aanleg brug voor beheer en onderhoud</i>	<i>Kunstwerk</i>
	Realiseren nevengeul Tielse Plaat	Vergraving
Dreumel	<i>Aanleg utiliteitsbrug met inlaatwerk</i>	<i>Kunstwerk</i>
	Dichtzetten oude invaartopening	Vergraving (ophoging)
	Vergraven van de kade	Vergraving (afgraven)
	Realiseren nevengeul Dreumel	Vergraving
	<i>Aanleg inlaatwerk (nevendoel wandeloversteek)</i>	<i>Kunstwerk</i>
Heerewaarden	<i>Aanleg brug voor beheer en onderhoud inclusief grasbetonpad (onderhoudspad)</i>	<i>Kunstwerk</i>
	Realiseren ongestuurde overstromingsvlakte	Vergraving
	Realiseren nevengeul Varikse Plaat	Vergraving
	<i>Aanleg inlaatwerk (nevendoel wandeloversteek)</i>	<i>Kunstwerk</i>
	<i>Aanleg utiliteitsbrug</i>	<i>Kunstwerk</i>
	<i>Aanleg brug voor beheer en onderhoud</i>	<i>Kunstwerk</i>
	Realiseren poel voor vissen in gestuurde overstromingsvlakte	Vergraving
	Realiseren nevengeul Heerewaarden	Vergraving
	<i>Aanleg inlaatwerk (nevendoel wandeloversteek)</i>	<i>Kunstwerk</i>
	<i>Aanleg brug voor beheer en onderhoud</i>	<i>Kunstwerk</i>

In Afbeelding 2 en Afbeelding 3 zijn bovenstaande maatregelen op kaart weergegeven. In de Ontwerpnoot is een uitgebreide beschrijving van het ontwerp terug te vinden (Kragten, 2022c). De Vonkerplas is geen onderdeel van de projectscope.

Afbeelding 2. Noordelijk deel van de voorziene vergravingen en kunstwerken.

Afbeelding 3. Zuidelijk deel van de voorziene vergravingen en kunstwerken.

In de ontwerpnotitie (Kragten, 2022c) wordt ingegaan op de exacte detaillering en onderbouw van de vergravingen en de aan te leggen kunstwerken. Hieronder worden de belangrijkste ontwerpprincipes besproken.

Ontwerpprincipes nevengeulen:

- De nevengeulen moeten (nagenoeg) permanent stromend zijn, om aantrekkelijk te zijn voor de stromingsminnende waterfauna;
- Naast permanent stromend moeten de abiotische randvoorwaarden passen bij de milieueisen van de KRW soortgroepen. (Kragten, 2022c)
- De doorstroming (onttrekking aan de Waal) moet regelbaar zijn.

Ontwerpprincipes ongestuurde overstromingsvlakte:

- Overstromingsvlakte is toegankelijk in het paaiseizoen;
- Aanwezigheid van geïnundeerde vegetatie (riet/ruigte);
- Delen van de overstromingsvlakte zijn verbonden met permanent water zodat opgroeiende vissen zich bij uitzakkend peil kunnen terug trekken in dit gebied.

Ontwerpprincipes kade Vonkerplas:

- Afgraving westzijde van de kade rondom de Vonkerplas tussen de oude invaartopening en het depot om ruimte te creëren voor nevengeul Dreumel.
- Het dichtzetten van de oude invaartopening om bij hogere afvoeren ($>4.000 \text{ m}^3/\text{s}$) meer water door het zomerbed van de Waal te krijgen (beperken effect sedimentatie).

Ontwerpprincipes poel:

- De poel voor vissen moeten permanent watervoerend zijn in het paaiseizoen;
- Aanwezigheid van geïnundeerde vegetatie.

Hieronder volgt een korte toelichting op de verschillende vergravingen en bijbehorende kunstwerken.

2.1.1 Nevengeul Wamel

Nevengeul Wamel wordt gerealiseerd tussen rivierkilometer 912,0 en 914,0. De instroom bevindt zich nabij de Hul en wordt dusdanig gerealiseerd dat de historische Tielsche Krib intact blijft. Zowel de instroom als de uitstroom van de nevengeul liggen achter de langsdam. De invloed van scheepvaartgolven op de nevengeul wordt daarmee beperkt. Het inlaatwerk wordt voorzien van een regelwerk. Hiermee wordt de instroom van water uit de Waal regelbaar. Daarnaast is het inlaatwerk oversteekbaar voor wandelaars. Halverwege de nevengeul wordt dwars op de stroomrichting van de Waal de uiterwaarde verhoogd. Deze verhoging sluit aan op de daar onaangetaste oeverwal. Doel van deze verhoging is het optimaliseren van de dwarsstromingseffecten. Over de nevengeul wordt nabij de uitstroom een beheer- en onderhoudsbrug gerealiseerd.

2.1.2 Nevengeul Tielse Plaat

Nevengeul Tielse Plaat wordt gerealiseerd tussen rivierkilometer 914,2 en 916,2. Zowel de instroom als de uitstroom van de nevengeul liggen achter de langsdam. De invloed van scheepvaartgolven op de nevengeul wordt daarmee beperkt. Het tracé volgt de in het veld aanwezige laagten. Voor de Veerweg wordt een utiliteitsbrug gerealiseerd over de nevengeul. Onderdeel van deze brug is het inlaatwerk voor de nevengeul. Dit inlaatwerk wordt regelbaar. De instroom van water uit de Waal kan daarmee ingesteld worden.

2.1.3 Dichtzetten oude invaartopening en verlagen kade

De oude invaartopening in de Vonkerplas, grofweg ter hoogte van rivierkilometer 917,3 wordt dichtgezet. Dit zorgt ervoor dat op deze locatie de Vonkerplas niet meer jaarlijks meestroomt. Deze maatregel is doorgevoerd als optimalisatie van de erosie en sedimentatie effecten als gevolg van het UWDH ontwerp.

Vanaf de oude invaartopening richting het zuiden zal een deel van de kade afgegraven worden om ruimte te creëren voor de instroom van nevengeul Dreumel. Zo wordt de oeverwal langs de Waal zoveel mogelijk ontzien bij de realisatie van nevengeul Dreumel.

2.1.4 Nevengeul Dreumel

Nevengeul Dreumel ligt tussen rivierkilometer 917,3 (bij oude invaartopening Vonkerplas) en 919,8 (in- en uitvaart scheepswerf te Dreumel). De instroom van de nevengeul ligt achter de langsdam. De invloed van scheepvaartgolven op de nevengeul wordt daarmee beperkt. De geul loopt door tot aan de scheepswerf Dreumel, maar volgt in het zuidelijk deel de bestaande strang/laagte, waardoor hier minder vergravingen nodig zijn. Het inlaatwerk is voorzien nabij de oude invaartopening naar de Vonkerplas. Omdat de inlaat regelbaar wordt, kan de instroom van water uit de Waal aangepast worden. Het inlaatwerk wordt oversteekbaar voor wandelaars. Aan de zuidzijde van de Vonkerplas is over nevengeul Dreumel een brug voorzien voor beheer en onderhoud. Voor de bereikbaarheid van deze brug wordt een grasbetonpad gerealiseerd die loopt vanaf de dijk tot aan de oostzijde van de brug.

2.1.5 Ongestuurde overstromingsvlakte

Tussen de scheepswerf bij Dreumel en Bato's Erf (tussen circa rivierkilometers 919,8 en 921) wordt een ongestuurde overstromingsvlakte met daarbinnen twee laagtes gerealiseerd. Ongestuurde zegt in deze situatie dat er geen regelwerk komt die de mate aan overstroming reguleert. De overstromingsvlakte wordt op diverse diepten ingegraven om zo variatie in waterdiepte en daarmee vegetatie te realiseren. De overstromingsvlakte wordt aangesloten op een in de uiterwaarden aanwezige waterpartij.

2.1.6 Nevengeul Varikse Plaat

Nevengeul Varikse Plaat ligt tussen circa rivierkilometer 921,5 en 923,5, benedenstrooms van Bato's Erf. Het inlaatwerk is voorzien in de buurt van de instroom. Het inlaatwerk garandeert dat door de jaren de onttrekking van water aan de Waal niet kan toenemen als gevolg van morfologische veranderingen in de nevengeul. Het inlaatwerk wordt oversteekbaar voor wandelaars. Het tracé volgt een al aanwezige, niet aangetakte strang. De nevengeul wordt op voldoende afstand van de aanwezige steilrand gerealiseerd, zodat deze niet aangetast wordt.

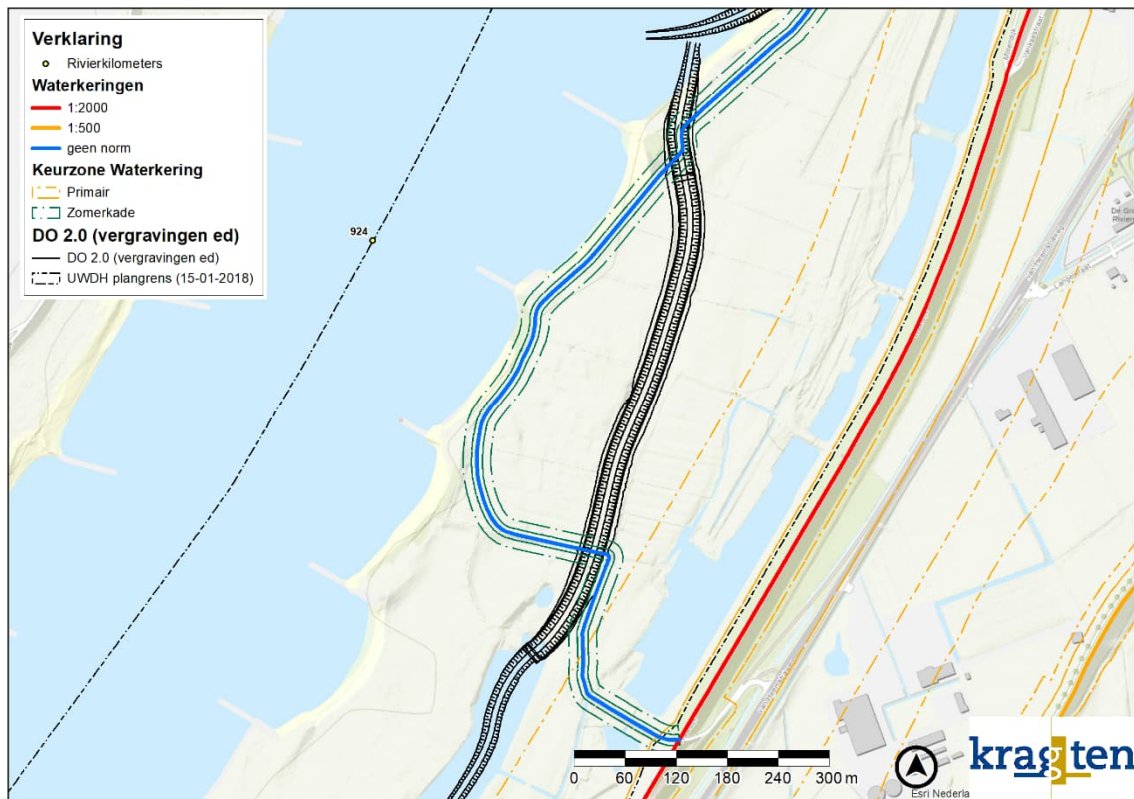
Ter hoogte van de toegangsweg naar het voetveer wordt een utiliteitsbrug gerealiseerd over de nevengeul. Het voetveer blijft daarmee bereikbaar. Richting het zuiden wordt eveneens een brug over de nevengeul aangelegd ten behoeve van beheer en onderhoud.

2.1.7 Nevengeul Heerewaarden

Deze nevengeul ligt tussen rivierkilometer 923,5 en 925,5. De instroom van deze nevengeul ligt direct benedenstrooms van de uitstroom van nevengeul Varikse Plaat. Net zoals bij nevengeul Varikse Plaat volgt het tracé een al aanwezige niet aangetakte strang. Het inlaatwerk van de nevengeul bevindt zich nabij de instroom. Het inlaatwerk garandeert dat door de jaren de onttrekking van water aan de Waal niet kan toenemen als gevolg van morfologische veranderingen in de nevengeul. Het inlaatwerk wordt oversteekbaar voor wandelaars.

Verder is een brug voor beheer en onderhoud voorzien over nevengeul Heerewaarden.

Als gevolg van de aanleg van nevengeul Heerewaarden zal de zomerkade Heerewaarden doorsneden worden. Dit wordt weergegeven in Afbeelding 4. Op deze locaties wordt de zomerkade afgegraven. In de keur van het waterschap is geen norm verbonden aan deze zomerkade. Aan de westzijde van nevengeul Heerewaarden zal de zomerkade van de legger van het waterschap worden gehaald. Omdat het waterschap een instandhoudingsplicht heeft voor de zomerkade zal de kade parallel aan de oostzijde van de nevengeul gelegd worden. De zomerkade wordt op deze wijze weer sluitend gemaakt. De wijzigingen van de zomerkade zullen geregeld worden via een watervergunning en vormen als zodanig geen onderdeel van dit besluit.

Afbeelding 4. Doorsnijding van nevengeul Heerewaarden met de zomerkade (blauwe lijn).

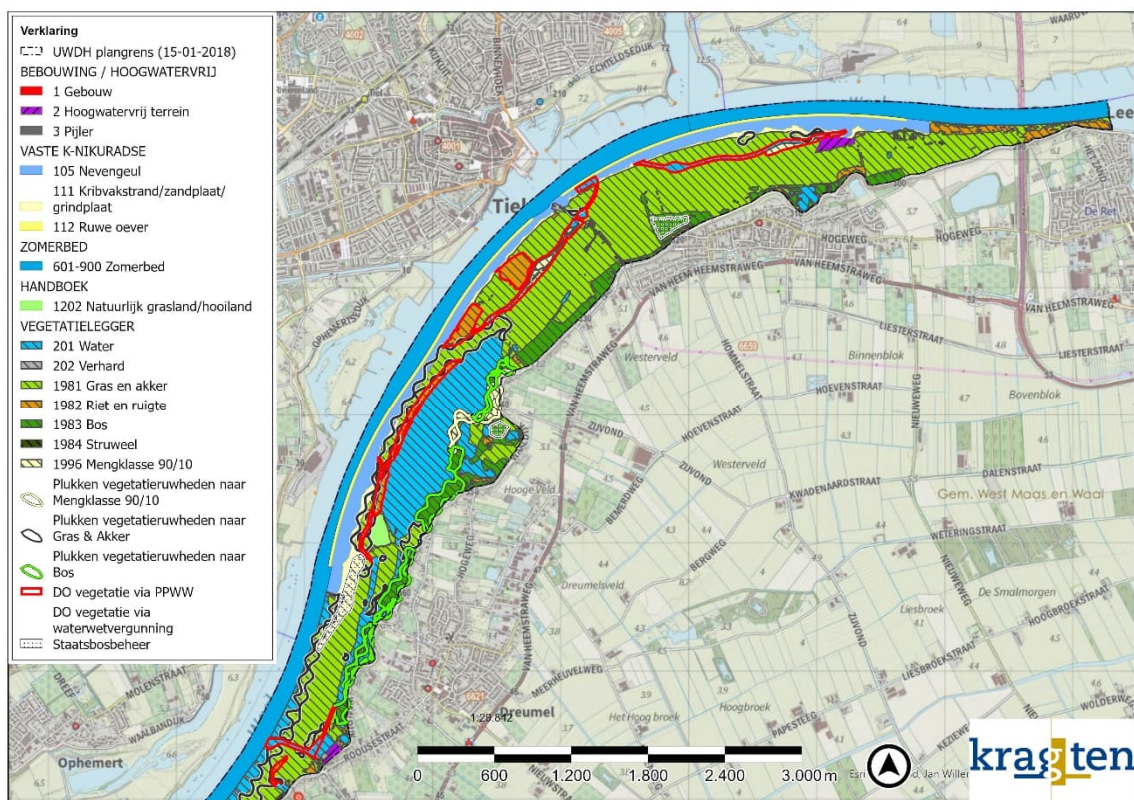
2.1.8 Poel in gestuurde overstromingsvlakte

Ter hoogte van de nevengeulen Varikse Plaat en Heerewaarden komen gestuurde overstromingsvlakten. In een van deze vlakten is een poel voorzien die in het paaizezoen permanent watervoerend is. Daarmee is deze poel geschikt voor vissen. Bij het leeglopen van de gestuurde overstromingsvlakten kunnen de vissen in deze poel overleven.

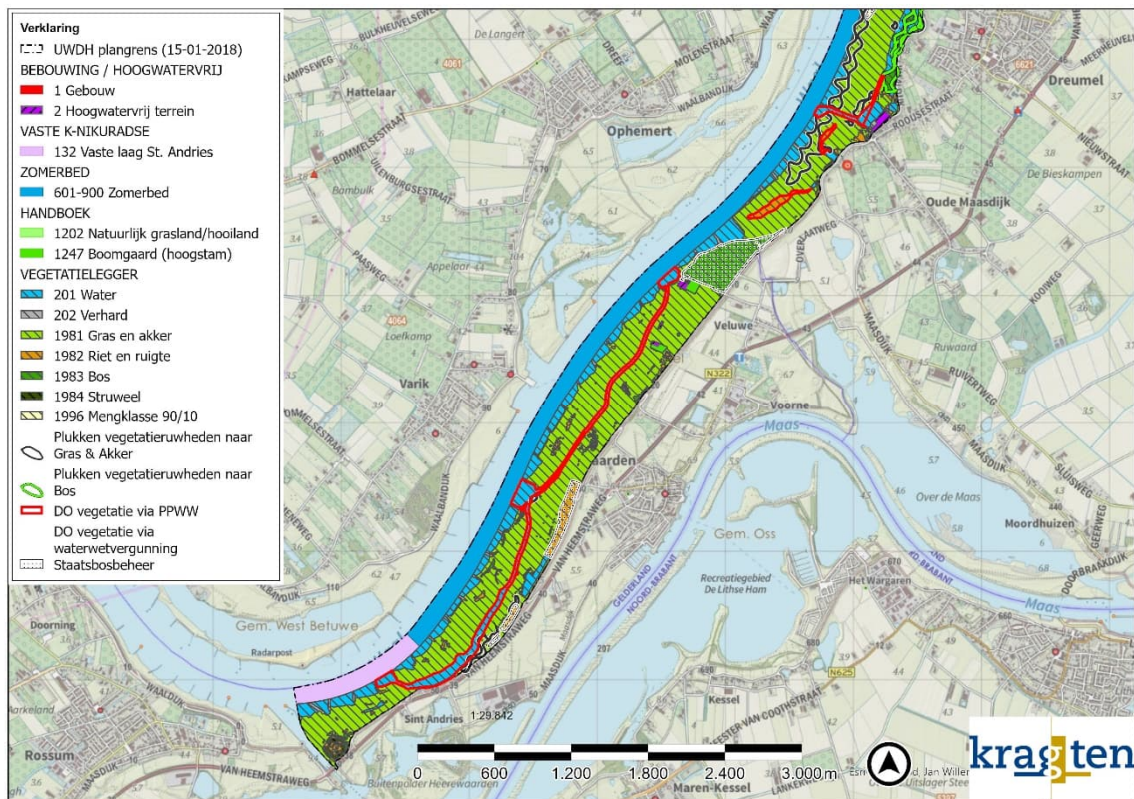
2.2 Wijzigingen in de vegetatie

Zoals in paragraaf 1.1 reeds vermeld vinden als gevolg van project UWDH wijzigingen in de vegetatie in de uiterwaarden plaats. Deze kunnen verdeeld worden in wijzigingen ten behoeve van de KRW-doelen, wijzigingen in het kader van behoud van waterstandsneutraliteit en wijzigingen in het kader van de NURG, GNN en Natura 2000. Bij de aanleg en ontwikkeling van de nieuwe vegetatie is het van belang dat de waterstanden niet verhogen – met andere woorden, dat het ontwerp waterstandsneutraal is. Tijdens hoogwater is het namelijk lastiger voor de rivier om zich bijvoorbeeld door een uiterwaarden vol met struiken en bomen te werken, dan wanneer het over een uiterwaarde stroomt dat voornamelijk bestaat uit grasland. In paragraaf 3.1.1 wordt getoond dat de nieuwe ontwikkelingen zorgen voor behoud van waterstandsneutraliteit. Het is daarom ook van belang dat de nieuwe vegetatie wordt vastgelegd. Voor een deel wordt de vegetatie vastgelegd middels dit besluit en opgenomen in de vegetatielegger. Dit betreft delen van de te ontwikkelen natuur die onder de KRV vallen (vegetatie langs/in nevengeulen en overstromingsvlakten) of wijzigingen die nodig zijn om behoud van waterstandsneutraliteit te garanderen. Deels wordt deze vegetatie vastgelegd via een watervergunning. Hieronder valt de overige te ontwikkelen natuur, zie daarvoor de toelichting onder paragraaf 1.1.

In Afbeelding 5 en Afbeelding 6 is de nieuwe vegetatiekaart binnen de plangrens weergegeven. In Bijlage 1 zijn A3 kaarten opgenomen met daarop vergrote en daarmee leesbare weergaven van de vegetatiekaart. Rood omkaderd is de vegetatie die opgenomen zal worden in de legger van Rijkswaterstaat in het kader van de KRW. Deze vegetatie zorgt voor natuurvriendelijke oevers en beschaduwing van het water en is dus bedoeld om de ecologische kwaliteit van de nevengeulen en overstromingsvlakten te verhogen. De met een zwarte kringellijn omcirkelde stukken geven de gebieden weer waarin plukken vegetatie (zoals riet/ruigte, struweel, et cetera) vanwege hoogwaterveiligheid in de legger omgezet moeten worden naar het type Gras en Akker. Hetzelfde geldt voor de met beige omcirkelde kringellijn gebieden (naar mengklasse 90/10) en met groen omcirkelde kringellijn (naar bos). De met punten gearceerde gebieden geeft de te ontwikkelen vegetatie weer die via een watervergunning vastgelegd zal worden. Deze vegetatie is geen onderdeel van dit besluit.

Afbeelding 5. Nieuwe vegetatiekaart horende bij het ontwerp (noord).

Afbeelding 6. Nieuwe vegetatiekaart horende bij het ontwerp (zuid).

3 TOETSING DOELSTELLINGEN WATERWET

In dit hoofdstuk wordt het project getoetst aan de doelstellingen van de Waterwet. De toepassing van de Waterwet is op grond van artikel 2.1 van de deze wet gericht op:

- a. voorkoming en waar nodig beperking van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met
- b. bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en
- c. vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

Hieronder wordt beschreven hoe de maatregelen waar dit besluit betrekking op heeft aan de doelstellingen van de Waterwet zijn getoetst. Hierbij wordt de relatie gelegd tussen de aanpassingen aan het waterstaatswerk en de daarbij behorende permanente en verwachte tijdelijke effecten.

3.1 Voorkoming en waar nodig beperking overstromingen, wateroverlast en waterschaarste

Hieronder wordt per aspect van artikel 2.1 onderdeel a. getoetst of de maatregelen uit dit besluit voldoen aan de geldende regelgeving. Relevante regelgeving is hierbij het Rivierkundig Beoordelingskader van Rijkswaterstaat (RBK 5.0). Daarnaast is het beleid van het waterschap en de gemeente omtrent grondwater relevant voor deze toetsing.

3.1.1 Beperking overstroming

Permanente effecten

Het ontwerp voor UVDH is getoetst aan het geldend toetsinstrumentarium. In dit geval is dat het Rivierkundig Beoordelingskader 5.0 (RBK 5.0). Het onderdeel 'hoogwaterveiligheid' van het RBK 5.0 schrijft voor dat niet meer dan 1 millimeter *opstuwing* mag ontstaan als gevolg van de ingreep. Het UVDH ontwerp heeft een rivierkundige optimalisatie ondergaan (balanceren van de verschillende eisen). Het ontwerp leidt er toe dat bij MHW sprake is van een opstuwingspiekje dat net boven de 0 uitkomt (op 0,1 millimeter), maar onder 1 millimeter blijft. Verder bovenstrooms zorgt het ontwerp voor beperkte waterstandsdeling tussen de 1 en 2 millimeter (Kragten, 2022b). In Tabel 3 zijn in tabelvorm de diverse toetsaspecten weergegeven voor het onderdeel 'Hoogwaterveiligheid' van het RBK 5.0 met daarin de resultaten voor het ontwerp van UVDH. Geconcludeerd kan worden dat het project voldoet op dit onderdeel.

Tabel 3: Overzicht van de toetsing van het ontwerp aan het onderdeel 'Hoogwaterveiligheid' van het Rivierkundig Beoordelingskader 5.0.

	§ RBK	Te beoordelen effect	Criterium	Effect en Toelichting
Hoogwaterveiligheid	1.1	Maatregel in stroomvoerend deel rivier: MHW (16.000 m ³ /s) stand op de as van de rivier	Geen waterstandsverhoging (> 1mm)	Overwegend waterstandsneutraal. Ter hoogte van rkm 921 sprake van een klein piekje. Het piekje bij 921 kan geclassificeerd worden als benedenstroomse piekjes (a.g.v. waterstandsdaling). Waterstandsverhoging voldoet aan het criterium omdat het onder de 1 mm blijft.
		Maatregel in bergend deel rivier: volume waterberging	Geen vermindering van bergend volume	Geen afname van bergend volume op MHW niveau. Er wordt met name afgegraven. Bij waterstanden tussen de 15.000 en 16.000 m ³ /s wordt bergend gebied niet gewijzigd.
	1.2	MHW buiten de as van de rivier	Geen waterstandsverhoging langs primaire kering of hoge grondenlijn. Voor overgangsgebieden gelden andere maatgevende condities.	In het algemeen variërend afname of toename van 1 centimeter. Lokaal toename of afname tot 2 centimeter.
	1.3	Afvoerverdeling bij Pannerdensche-kop bij MHW (16.000 m ³ /s)	Verandering afvoerverdeling bij splitsingspunten < 5 m ³ /s	Geen effect. Waterstanden bij Pannerdenschekop worden niet beïnvloed.
	1.4	Afvoerverdeling bij Pannerdensche-kop bij 10.000 m ³ /s	Verandering afvoerverdeling bij splitsingspunten < 20 m ³ /s	Geen effect. Waterstanden bij Pannerdenschekop worden niet beïnvloed.
	1.5	Ijsafvoer	Waarborging van goede geleiding van water en ijs	Geen effect. Ruwe natuur ligt met name in stroomluwe gebieden. Daardoor beïnvloedt deze de doorstroom van water en ijs beperkt.
Hinder of schade door hydraulische effecten	2.1	Inundatie-frequentie van de uiterwaard	Mate van verandering van de inundatiefrequentie van de uiterwaarden (o.b.v. representatieve afvoeren)	Beperkt effect. Inundatiefrequentie verandert vooral bij 4.000 m ³ /s rondom de nevengeulen. Situatie achter de zomerkaden wijzigt niet.

Bovenstaande toetsing heeft betrekking op de grotere herinrichting die samen met Staatsbosbeheer en Provincie Gelderland opgepakt is. In paragraaf 1.1 wordt dit nader toegelicht onder 'Samenhang en integraliteit'. Een van de zaken die hierboven is getoetst is of het project UWDH "waterstandsneutraal" wordt uitgevoerd. Wanneer bijvoorbeeld een geul of laagte wordt aangelegd, treedt er verruiming op: de geul geeft meer ruimte aan het water, waardoor bovenstrooms het peil zakt. Het omgekeerde gebeurt wanneer bijvoorbeeld een bos wordt aangelegd: het water wordt afgeremd en opgestuwd, wat weer tot hogere waterstanden bovenstrooms leidt. Als gevolg van de ingrepen, is het dus noodzakelijk om deze zodanig te dimensioneren, dat er per saldo over het gehele project geen opstuwning of verruiming plaatsvindt. Op het moment dat bijvoorbeeld een bepaalde maatregel voor welke reden dan ook niet kan worden uitgevoerd, zal dit dus invloed hebben op de andere maatregelen. Immers, stel dat er geen oobos kan worden gerealiseerd, dan zal er sprake zijn van waterstandsraling op een bepaald punt. Dat is niet toegestaan, en moet worden opgeheven door het treffen van een andere maatregel. Wanneer een geul wordt ingekort, of helemaal niet uitgevoerd, zal dit, bij verder gelijk blijven van de overige maatregelen, leiden tot opstuwning. Ook dat is niet toegestaan. Door het integrale karakter van het project is het dus noodzakelijk om telkens aan meerdere knoppen in het ontwerp te draaien om te voldoen aan de eis waterstandsneutraal. Het is onmogelijk om de maatregelen los van elkaar aan te passen, zonder dat dit negatieve gevolgen heeft voor de vergoedbaarheid van het project als geheel. De nevengeulen met bijbehorende kunstwerken, de ongestuurde overstromingsvlakten, de nieuwe vegetatie horende bij zowel de nevengeulen als de ongestuurde overstromingsvlakten, de vispoel in de gestuurde overstromingsvlakte en de aanpassingen van de vegetatie in het kader van behoud van waterstandsneutraliteit, worden aangevraagd middels dit projectplan waterwet. Deze maken dus onderdeel uit van het voorliggende besluit. De overige hierboven in Tabel 3 getoetste vegetatie, die in het kader van de NURG, GNN en Natura 2000 worden gerealiseerd en de gestuurde overstromingsvlakten en poelen, worden apart aangevraagd middels een watervergunning.

Tijdelijke effecten

Tijdens de uitvoering mag de uitvoerende partij de stabiliteit van de primaire keringen langs het projectgebied niet in gevaar brengen. Het project heeft daarmee geen invloed op de stabiliteit van de primaire waterkering.

3.1.2 Wateroverlast

Het ontwerp voldoet onder andere aan de paragrafen 1.1, 1.2 en 1.3 van het RBK 5.0 (Kragten, 2022b). Er is daarom geen sprake van toename van wateroverlast vanuit de rivier. Zo is het waterstandsverschil (mate aan opstuwning) in de as van de rivier bij MHW kleiner dan de hierboven (paragraaf 3.1.1) genoemde 1 millimeter, neemt het bergend vermogen van de rivier niet af en wijzigt de inundatiefrequentie van de uiterwaarden nagenoeg niet.

De aanleg van de nevengeulen, de poel en de ongestuurde overstromingsvlakten heeft – wanneer geen mitigatie plaats vindt – effect op kwel en de grondwaterstanden (Fugro, 2021). Het beleid van Waterschap Rivierenland is hierin leidend voor het buitengebied. Binnen de bebouwde kom is het beleid van de gemeenten leidend. Met name in de kern Wamel is sprake van een verandering in kwel (toename) tot boven de norm² van 2%. Ook is sprake van verandering in grondwaterstand boven de 5 centimeter. Omdat de aanleg van de nevengeulen en de ongestuurde overstromingsvlakte (zijnde waterstaatswerken) deze effecten hebben op de omgeving, zijn mitigerende maatregelen genomen. Zo worden de relevante delen van de nevengeulen van een kleilaag voorzien en wordt binnendijs in de gemeente Maasdriel een waterbergingsgebied aangelegd dat kwel afvangt en bergt. De berekeningen laten zien dat als gevolg van deze mitigatie de geohydrologische effecten van de ingreep binnen de geaccepteerde marges vallen. Het waterbergingsgebied wordt aangevraagd middels een watervergunning en maakt als zodanig geen onderdeel uit van dit besluit. Het waterschap heeft de risicoanalyse geohydrologie (Fugro, 2021) ter toetsing voorgelegd aan de gemeente West Maas en Waal en Maasdriel. Deze risicoanalyse heeft de colleges vertrouwen gegeven om in te stemmen met de uitkomsten en het restrisico.

Voor nevengeul Heerewaarden wordt een zomerkade in de uiterwaarden doorbroken. Om wateroverlast aan de oostzijde van de nevengeul als gevolg van het vervallen van de kade te voorkomen, wordt de kade parallel aan de oostzijde van de nevengeul gelegd. Zo wordt de zomerkade weer sluitend gemaakt. Aanpassing en wijziging van deze zomerkade wordt geregeld via een watervergunning, en is geen onderdeel van dit besluit.

² Deze norm is vastgelegd door het bevoegd gezag in deze, zijnde Waterschap Rivierenland.

3.1.3 Waterschaarste

De maatregelen hebben geen effect op waterschaarste. De meestromende nevengeulen onttrekken en lozen water op de Waal over een betrekkelijke korte afstand. Het water wordt dus over een korte afstand alleen via een andere – parallel lopende - route gestuurd.

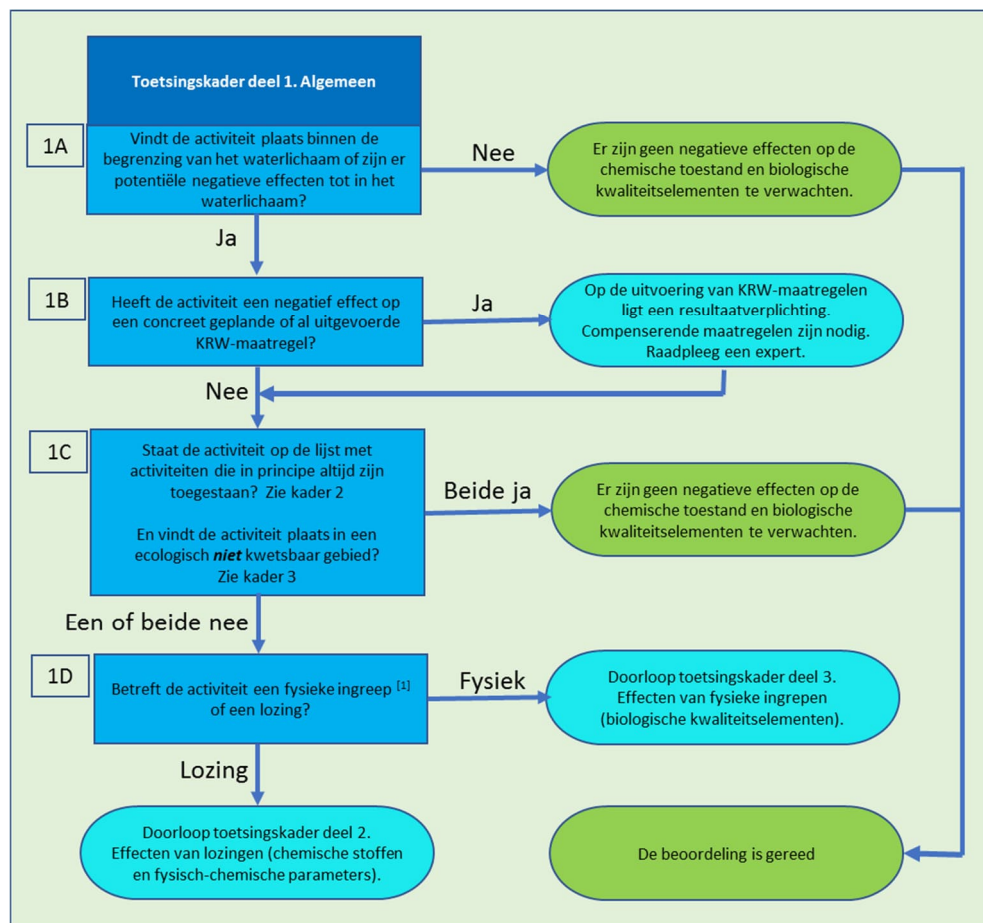
3.2 Bescherming en verbetering van de ecologische en chemische kwaliteit van watersystemen

3.2.1 Ecologische kwaliteit

Voor de ingrepen waarvoor dit besluit geldt, is het beslisschema uit de Beleidsregel toetsingskader waterkwaliteit doorlopen. Hieronder wordt per stroomschema aangeven hoe tot welke keuze is gekomen.

Inrichting nieuwe natuur

In Afbeelding 7 is stroomschema 1 uit de Beleidsregel toetsingskader waterkwaliteit weergegeven.

Afbeelding 7. Stroomschema 1 uit Beleidsregel toetsingskader waterkwaliteit.

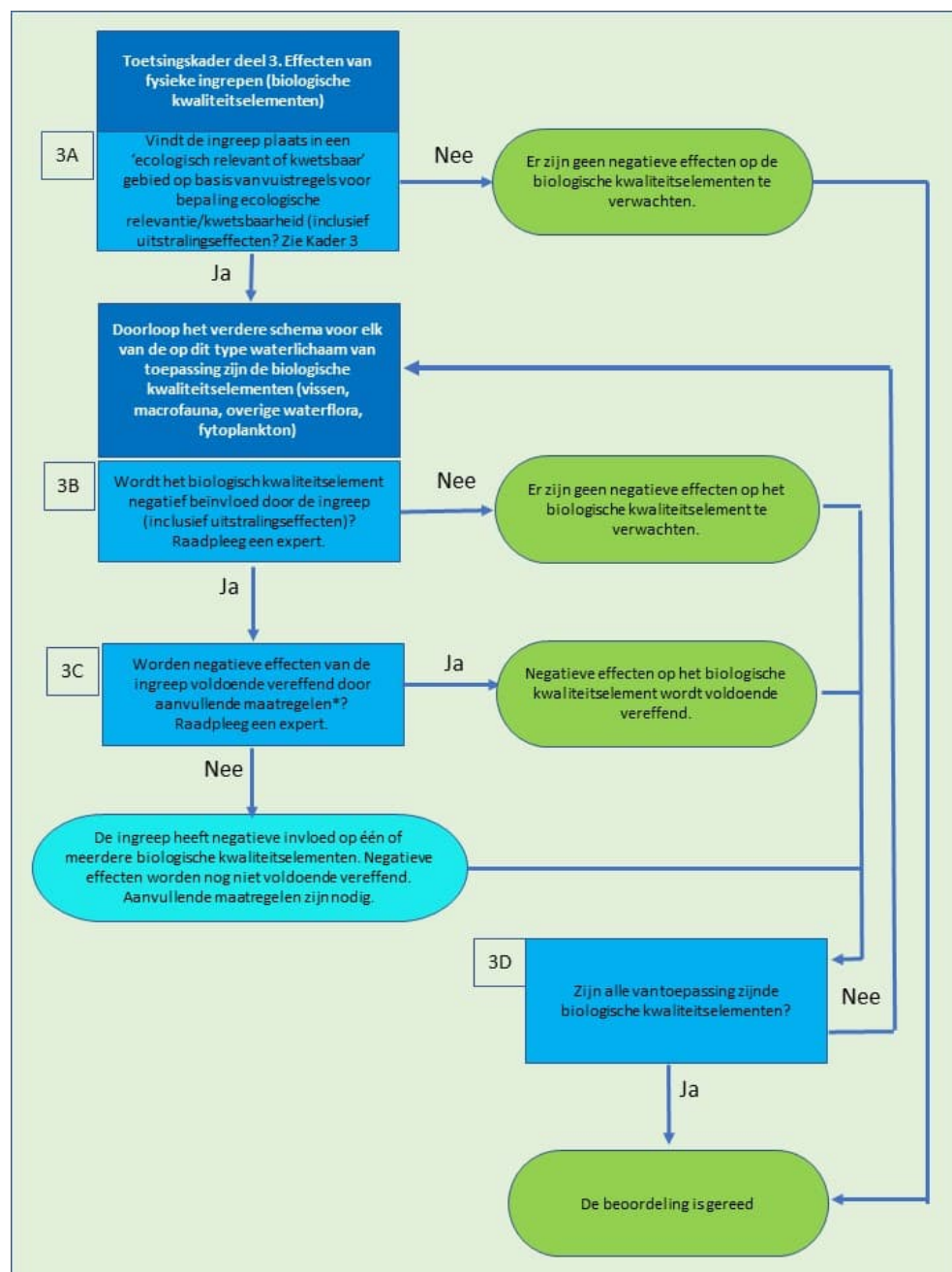
Stroomschema 1 – Algemeen

De ingreep vindt plaats in het KRW-lichaam Waal (NL93_8), tussen rivierkilometers 910 en 926 (zie Afbeelding 1). Het project vindt plaats in ecologisch relevant gebied, mede omdat delen van de uiterwaarden minimaal 50 dagen per jaar geïnundeerd zijn (Kragten, 2022b). De ingreep staat niet op de lijst met activiteiten die uitgezonderd zijn van de Beleidsregel toetsingskader waterkwaliteit. De ingreep kan in het algemeen gezien worden als een positieve bijdrage aan de ecologische kwaliteit van het gebied. De inrichting van de nieuwe

natuur is onderdeel van de KRW-maatregelen die uitgevoerd gaan worden (zie Stroomschema 3 hieronder voor uitgebreidere toelichting). Op basis van deze gegevens belooft men in het stroomschema de volgende weg:

- 1A: de activiteit vindt plaats binnen de begrenzing van het waterlichaam (winterbed; antwoord in stroomschema: "ja"; dit leidt naar vraag 1B).
- 1B: de activiteit heeft geen negatief effect op concreet geplande of al uitgevoerde KRW-maatregelen (antwoord in stroomschema: "nee", want het heeft geen negatief effect; dit leidt naar vraag 1C).
- 1C: de activiteit staat niet op de lijst van activiteiten die in principe altijd zijn toegestaan. Daarnaast vindt de activiteit plaats in ecologisch relevant gebied volgens de vuistregel (dit leidt naar vraag 1D).
- 1D: de activiteit betreft een fysieke ingreep (antwoord in stroomschema: "fysiek").

Uitkomst van stroomschema 1 is dat stroomschema 3 (effecten van fysieke ingrepen) doorlopen moet worden. In Afbeelding 8 is stroomschema 3 uit Beleidsregel toetsingskader waterkwaliteit weergegeven.

Afbeelding 8. Stroomschema 3 uit Beleidsregel toetsingskader waterkwaliteit.

Stroomschema 3 – Effecten van fysieke ingrepen

Zoals onder de toelichting van 'stroomschema 1' hierboven volgt eerst een korte toelichting waar alle relevante informatie is terug te vinden die nodig is voor het doorlopen van stroomschema 3. In Hoofdstuk 2 wordt beschreven welke ingrepen gepland zijn. Paragraaf 2.2 gaat specifiek in op de voorziene wijziging in vegetatie, of – met andere woorden – de inrichting van de natuur. Hoofdstuk 4 van dit projectplan waterwet gaat in op de uitvoering. In paragraaf 3.3.1 van dit projectplan kan men teruglezen dat diverse habitats worden gecreëerd in het gebied voor zowel land- als waterfauna, maar ook leefgebied voor vogels. De te ontwikkelen natuur is onderdeel van de KRWV-doelstellingen. Op basis van deze gegevens belooft men in het stroomschema de volgende weg:

- 3A: de ingreep vindt volgens de vuistregels van het Toetsingskader Waterkwaliteit plaats binnen ecologisch relevant gebied. De ingreep heeft immers invloed op permanent en niet-permanent watervoerend gebied dat tenminste 50 dagen per jaar geïnundeerd is. Gezien het feit dat de ingreep zowel invloed heeft op de vaargeul en oeversgeul van de Waal, vindt de ingreep dus plaats in ecologisch relevant gebied (het antwoord in stroomschema is daarom "ja"; dit leidt naar vraag 3B).
- 3B: de biologische kwaliteitselementen worden positief beïnvloed door de ingreep. Met de realisatie van meestromende nevengeulen worden geschikte biotopen ontwikkeld voor habitatsoorten, zoals rivierprik, zeeprik, elft en zalm. Ook voor de bever, rivierrombout en de meervleermuis wordt door het extra areaal aan oppervlaktewater in het gebied het huidige leefgebied vergroot. De nevengeulen en de poel worden dusdanig ingericht dat onderwatervegetatie zich kan ontwikkelen (onder meer door flauwere taluds te realiseren en beschaduwing te creëren in de vorm van rivierbegeleidend bos). Zie voor verdere onderbouwing de hierboven genoemde referenties (antwoord in stroomschema: "nee", want geen negatieve effecten op de biologische kwaliteitselementen; dit leidt naar vraag 3D).
- 3D: alle van toepassing zijnde biologische kwaliteitselementen beoordeeld (antwoord in stroomschema: "ja").
- De beoordeling is daarmee afgerond.

Uit de beoordeling volgt dat de inrichting van de nieuwe natuur geen negatieve effecten heeft op de biologische kwaliteitselementen. Er zijn daarmee ook geen aanvullende maatregelen nodig.

3.2.2 Chemische kwaliteit

Nagegaan moet worden of de chemische kwaliteit van de nieuwe waterbodem niet leidt tot een verslechtering van de waterkwaliteit van de Waal. Voor de stoffen waarvoor in de nieuwe waterbodem de interventiewaarde wordt overschreven en/of de waterbodempkwaliteit na de ingreep slechter is dan voorheen, dient daarom een waterbodemmissetoets uitgevoerd te worden. Deze toets kan worden uitgevoerd nadat het waterbodem-onderzoek volledig is uitgevoerd, en dit voor de plaatsen waar geen kleilaag wordt aangebracht. De resultaten van de waterbodemmissetoets worden bij de Blbi-melding gevoegd. Met ingang van de Omgevingswet wordt het Blbi ingetrokken. Daarbij wordt deze vervangen met het nieuwe Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Hierbij zullen de meeste Blbi-bepalingen inhoudelijk terugkomen in het nieuwe besluit. Meer informatie over de waterbodempkwaliteit is opgenomen in paragraaf 4.3.2.

3.3 Vervulling van de maatschappelijke functies van het watersysteem

Hieronder wordt nader ingegaan op hoe de maatregelen waarover in dit projectplan een besluit wordt genomen een bijdrage leveren aan de diverse maatschappelijke functies van het watersysteem. Hierbij zijn de maatschappelijke functies van het watersysteem zoals gedefinieerd in het NVP (Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, 2021) leidend.

3.3.1 Natura2000

Natura2000 - Habitatrichtlijn doelen

Ondanks dat geen sprake is van een 'officiële' ontwikkeling van habitattypen of maatregelen voor habitatsoorten, worden binnen het plangebied wel biotopen ontwikkeld die binnen het Natura 2000-gebied een beschermde status hebben. Met de realisatie van meestromende nevengeulen worden geschikte biotopen ontwikkeld voor

habitatsoorten, zoals rivierprik, zeeprik, elft en zalm. Ook voor de bever, rivierrombout en de meervleermuis wordt door het extra areaal aan oppervlaktewater in het gebied het huidige leefgebied vergroot.

Natura2000 - Vogelrichtlijndoelen

Voor het plangebied zijn vogelrichtlijndoelen van toepassing en deze gelden ook direct voor de te behalen Natura 2000-doelstellingen. Zo heeft de ontwikkeling van rivierbegeleidend bos langs de nevengeulen een positief effect op het leefgebied van de broedvogelsoort aalscholver. Voor de blauwborst treedt een vergroting van het huidige leefgebied op met de ontwikkeling van structuurrijke moerassen.

Ook voor niet-broedvogelsoorten levert de herinrichting van de uiterwaarden van Wamel, Dreumel en Heerewaarden een bijdrage. De aanleg van de meestromende nevengeul heeft bijvoorbeeld een positief effect op de hoeveelheid foerageerbiotoop voor viseters als fuut, aalscholver en nonnetje. De realisatie van plas-dras situaties (onder andere bij de ongestuurde overstromingsvlakten) heeft een positief effect op duikeenden als tafeleend en kuifeend en op de kleine zwaan en wilde zwaan. Ook voor overwinterende ganzen en smienten heeft de herinrichting een meerwaarde dankzij de toename aan grote wateroppervlakten ter plaatse van de nevengeulen als slaapplek. Verder liften diverse andere niet-broedvogelsoorten mee met de ontwikkeling van de nevengeulen en plas-dras situatie, zoals steltlopers als scholekster, goudplevier, kievit, kemphaan, grutto, tureluur en wulp.

3.3.2 Vaarweg (Scheepvaart)

Voor scheepvaart zijn dwarsstroming en vaardiepte de belangrijkste componenten die door het UWDP project beïnvloed kunnen worden. In Tabel 4 hieronder zijn de belangrijkste toetsaspecten uit het RBK 5.0 opgenomen die relevant zijn voor scheepvaart. De afvoerverdeling van de Rijntakken bij Panterdensch kop wordt niet negatief beïnvloed door het project (§2.4 en §2.5 van het RBK 5.0). Daarnaast ligt de afname in waterdiepte als gevolg van de nevengeulen voor de jaarlijkse afvoer tussen de 0,1 en 1 centimeter (§2.6 van het RBK 5.0).

Dwarsstroming verandert omdat door het project rivierwater anders door het winterbed gaat stromen (zie ook Tabel 4 hieronder). Het rivierkundig onderzoek (Kragten, 2022b) laat zien dat de dwarsstroming voor een belangrijk deel binnen de norm blijft of afneemt. Op een aantal locaties neemt de dwarsstroming toe boven de norm. De norm is afhankelijk van de hoeveelheid geconcentreerd dwarsstroomdebiet. Afhankelijk van de locatie is deze 0,15 m/s of 0,3 m/s. De toename boven de norm vindt hoofdzakelijk plaats op locaties waar in de huidige, autonome situatie, de dwarsstroming al boven de norm is. Dit is bijvoorbeeld het geval bij nevengeul Wamel (Kragten, 2022b). Bij deze nevengeul ligt bij de jaarlijks terugkerende afvoer op een drietal locaties de piek boven de norm in de referentiesituatie. Deze toename zit bij de jaarlijkse terugkerende afvoer op deze locatie tussen de 0,01 en 0,03 m/s. Het ontwerp is op deze locatie geoptimaliseerd om de toename te minimaliseren.

Het UWDP project leidt tot extra aanzanding boven de norm in de vaargeul van de Waal (Kragten, 2022b). In Tabel 4 is dit onder punt 3.1 opgenomen. In Tabel 5 is een extra uitsplitsing van de getallen weergegeven. Door de extra aanzanding vermindert de vaardiepte. De extra aanzanding wordt veroorzaakt door het feit dat een meestromende nevengeul over een bepaald traject water uit het zomerbed/vaargeul van de Waal onttrekt. Dit leidt tot plaatselijke stroomsnelheidsverlaging in de vaargeul. Deze stroomsnelheidsverlaging zorgt ervoor dat sediment neer slaat. De bodem van de vaargeul komt hierdoor hoger te liggen, waardoor de vaardiepte afneemt. Met behulp van het 3D hydromorfologisch model Delft3D zijn berekeningen gemaakt van de aanzandingseffecten als gevolg van het UWDP project. De toename in baggervolume is onlosmakelijk verbonden met de doelrealisatie van dit project, namelijk de verbetering van de waterkwaliteit en ecologische toestand van de Waal. De voor deze verbetering benodigde maatregelen, de meestromende nevengeulen, hebben deze aanzanding als gevolg. In het kader van dit project zijn optimalisaties doorgevoerd zoals het dichtzetten van de oude invaartopening van de Vonkerplas, maar ook door de nevengeulen van inlaatconstructies te voorzien om de doorstroom te beperken. Deze optimalisaties beogen zoveel als mogelijk water door de vaargeul te laten stromen (wat tot minder aanzanding leidt), zonder de ecologische doelstellingen van de nevengeulen tekort te doen. Het berekende baggerbezwaar wordt geaccepteerd en meegenomen in het prestatiecontract voor de reguliere baggerwerkzaamheden. In de nevengeulen Wamel, Tielse Plaat en Dreumel worden regelwerken voorzien.

Tabel 4: Overzicht van de toetsing van het ontwerp aan het aspecten van het onderdeel 'Hinder of schade door hydraulische effecten' en 'Morfologie' van het Rivierkundig Beoordelingskader 5.0.

	§ RBK	Te beoordelen effect	Criterium	Effect en Toelichting
Hinder of schade door hydraulische effecten	2.3	Stroombeeld in vaarweg	Geconcentreerde dwarsstroming < 50 m ³ /s: dwarsstroming vaarweg ≤ 0,3 m/s Geconcentreerde dwarsstroming > 50 m ³ /s: dwarsstroming vaarweg ≤ 0,15 m/s	Toe- en afname in dwarsstroming vindt beperkt plaats (beiden tussen 1 en 3 cm/s voor jaarlijks terugkerende afvoeren). Nevengeul Wamel is geoptimaliseerd (Kragten, 2022b). De uitschieter bij Tielse Plaat bij 4.000 m ³ /s is te wijten aan een verandering van de piekvorm, niet een toename van de volledige piek (som debiet in de piek neemt af).
	2.4	Afvoerverdeling bij Pannerdensche en IJsselkop bij 10.000 m ³ /s	Effect van ingreep op verandering afvoerverdeling	Geen effect. Waterstanden bij Pannerdensche Kop worden nagenoeg niet beïnvloed.
	2.5	Afvoerverdeling bij Pannerdensche en IJsselkop bij lage Boven-Rijn afvoeren (1.020 m ³ /s, OLA).	Verandering afvoerverdeling bij splitsingspunten < 1 m ³ /s	Geen effect. Waterstanden bij Pannerdensche Kop worden nagenoeg niet beïnvloed.
	2.6	Onttrekking water uit zomerbed Rijntakken	Geen ongewenste afname van waterdiepte t.g.v. de onttrekking van water uit het zomerbed bij lage en mediane Boven-Rijn afvoeren.	Bij de lagere afvoeren zitten de waterstandsverschillen tussen -0,1 en de -1 centimeter ter plaatse van de nevengeul.
Morfologie	3.1	Sedimentatie en erosie van het zomerbed (+ oevers)	Bij erosie: -geen verlaging gemiddelde bodemligging zomerbed; -geen erosie van het zomerbed in de directe nabijheid van primaire waterkeringen; -geen oevererosie; -Beperkte ontgronding bij constructies per hoogwater; -geen erosie ter hoogte van kabels, leidingen en tunnels met een te kleine gronddekking; Bij sedimentatie: - geen sedimentatie in de vaargeul conform NWP 2022-2027; -geen vermindering vaargeulafmetingen bij lage tot gemiddelde rivierafvoeren;	Op het traject van rivierkilometer 911 tot en met 926 treedt een totaal aanzanding op van circa 130.600 m ³ (effect sedimentatie plus erosie) in geval van DO 2.1 (krw04). Deze aanzanding vindt plaats heterogeen verdeeld - op sommige plaatsen ligt meer, op sommige ligt minder - in een gebied van circa 2.200.000 m ² (oppervlak vaargeul). De baggerlast neemt met 12.583 m ³ toe, t.o.v. referentiesituatie (+6%; overdiepte van 50 cm). Bij een kielspeling van 120 cm is er sprake van een volumeverandering van +125.560 m ³ meer dan de referentiesituatie (+8%). Zie Tabel 5 voor een uitsplitsing van de getallen.

			-geen verhoging van de maatgevende waterstanden op lange termijn;	
--	--	--	---	--

Tabel 5: Volumes aanzanding en benodigde baggeractiviteiten.

Volumes [m ³]	Referentie	Variant	Vershil variant - referentie
Jaargemiddelde sedimentatie Basisvariant (tov Referentie)	-	-	128.090
Jaargemiddelde erosie Basisvariant (tov Referentie)	-	-	2.528
Baggervolume Basisvariant (tov Referentie)	207.986	220.569	12.583
Volume boven norm kielspeling Basisvariant	1.493.108	1.618.668	125.560

3.3.3 Beroepsvisserij

Er is geen sprake van beroepsvisserij in en nabij het projectgebied. Beperkt worden vergunningen afgegeven voor recreatievisserij. Bestaande (recreatieve) visrechten in de geulen en de Vonkerplas blijven gehandhaafd.

3.3.4 Drinkwater

Het projectgebied valt niet in een waterwingebied of een grondwater-beschermingsgebied. Het project heeft daarmee geen gevolgen voor de drinkwatervoorziening.

3.3.5 Zwemwater

In het projectgebied bevindt zich geen aangewezen zwemwater. Het project voorziet ook niet in de ontwikkeling daarin.

3.3.6 Grondwater

Grondwaterstanden en kwel zullen veranderen als gevolg van de voorziene vergravingen (Fugro, 2021). Zonder mitigatie beïnvloeden deze vergravingen de weerstand van de bodem, met een bepaalde mate aan verandering als gevolg. Vanuit het waterschap geldt dat de ingreep 'grondwaterneutraal' uitgevoerd moet worden. Het beleid van het waterschap is maatgevend in het buitengebied, aangezien zij het bevoegd gezag zijn in deze. Het waterschap heeft daarom de volgende grenzen bepaald:

- Maximale verandering freatische grondwaterstand van 5 centimeter;
- Veranderingen in kwel/wegzijging van 2% per afwateringsgebied.

Binnen de bebouwde kom is het beleid van de gemeenten maatgevend. Het waterschap heeft daarom de risicoanalyse geohydrologie (Fugro, 2021) en een daaropvolgende second opinion ter toetsing voorgelegd aan de gemeenten. De opgestelde risicoanalyse en de second opinion geeft het college vertrouwen om in te stemmen met de uitkomsten en het restrisico.

Grondwaterstanden

Voor de hoogwatersituatie (T=10) is uit de geohydrologische berekeningen gebleken dat het DO 2.1 bij één locatie binnendijs leidt tot een verhoging van de grondwaterstand van meer dan 0,05 meter (maximaal 0,06 meter). De locatie is aan de zuidzijde van Heerewaarden gelegen. De berekende stijghoogte neemt binnendijs op vijf locaties toe met meer dan 0,05 meter (maximaal 0,3 meter). De stijghoogteverandering is geen direct onderdeel van de eisen gesteld in de Richtlijn kwel en wegzijging van het waterschap (Waterschap Rivierenland, 2003). De stijghoogte eis zit indirect in de eis voor de verandering in kwel/wegzijging en heeft daarnaast gevolgen voor de dijkstabiliteit en op het aanwezige drainagesysteem in Wamel.

Voor de laagwatersituatie (T=10) is uit de geohydrologische berekeningen gebleken dat het DO2.1 bij één locatie binnendijs leidt tot een verlaging van de grondwaterstand van meer dan 0,05 meter (maximaal 0,1 meter). De locatie betreft een groot deel van de stadskern van Wamel. De berekende stijghoogte neemt

binnendijs op één locatie af met meer dan 0,05 m (maximaal 0,11 m). De stijghoogteverandering is geen direct onderdeel van eisen gesteld in de Richtlijn kwel en wegzijging (Waterschap Rivierenland, 2003) maar heeft met name gevolgen voor de berekende wegzijgingstoename en mogelijke zettingen.

Kwel

In het geohydrologisch modelonderzoek (Fugro, 2021) zijn per peilgebied berekeningen uitgevoerd voor de verandering van de kwel/wegzijging bij hoog- en laagwater.

Voor hoogwater blijkt uit de berekeningen dat ten opzichte van de referentie-situatie de kwel toeneemt met 2,2 tot 10 %. Lokaal wordt rond Heerwaarden een afname in kwel berekend van 0,9 % en bij Dreumel een afname van 2,2%, met name omdat hier vanuit het perspectief van dijkveiligheid klei moet worden aangebracht in een bestaande geul. Een afname van de kwel in een hoogwatersituatie verkleint de kans op wateroverlast en kan daarom als positief effect worden gezien. De toename aan kwel in de overige en het overgrote deel van de gebieden zorgt echter voor een ontoelaatbare toename op de belasting van de gemalen van het waterschap. Met de maximale afwijking van 10% wordt niet voldaan aan een grondwaterneutraal ontwerp en wordt de maximaal acceptabel geachte afwijking overschreden bij de overstromingsvlakten. In de overige gebieden wordt de maximaal acceptabel geachte afwijking minimaal overschreden (2,4% t.o.v. de maximaal acceptabele 2%).

Voor laagwater blijkt uit de berekeningen dat ten opzichte van de referentie-situatie de kwel/wegzijging in alle delen van het studiegebied bij laagwater afneemt met 0,7 tot 4,2%. Lokaal wordt bij Dreumel een toename in kwel/wegzijging van 0,2% berekend, met name omdat hier vanuit het perspectief van dijkveiligheid klei wordt aangebracht in een al bestaande geul. Een toename van de kwel/afname van de wegzijging in een laagwatersituatie verlaagt de watervraag voor wateraanvoer en kan daarom als positief effect worden gezien. De afname aan kwel/toename aan wegzijging in de overige gebieden zorgt echter voor een ontoelaatbare toename op de belasting van de gemalen van het waterschap. Met de maximale afwijking van 4,2% wordt niet voldaan aan een grondwaterneutraal ontwerp en wordt de maximaal acceptabel geachte afwijking overschreden.

In paragraaf 5.4 wordt in gegaan op de mitigerende maatregelen.

3.4 Conclusie toetsing doelstellingen Waterwet

De uitvoering van dit projectplan is in overeenstemming met de drie doelstellingen van artikel 2.1 van de Waterwet, genoemd aan het begin van dit hoofdstuk:

- a) Het project is dusdanig ontworpen dat voorkomen wordt dat risico op overstroming en wateroverlast toeneemt (zie paragrafen 3.1.1 en 3.1.2). Droogte (waterschaarste) zal niet versterkt worden door dit project (zie paragraaf 3.1.3).
- b) Het project zal de ecologische kwaliteit van de Waal verbeteren middels realisatie van de nevengeulen en overstromingsvlakten. Dit project zal bestaande en toekomstige projecten ter verbetering van de ecologische kwaliteit niet verhinderen (zie paragraaf 3.2.1). De chemische kwaliteit zal naar verwachting niet beïnvloed worden. Hiervoor wordt nog een waterbodemonderzoek uitgevoerd.
- c) De diverse maatschappelijke functies worden of:
 - o Versterkt: denk aan de realisatie en versteviging van de natuur (zie paragraaf 3.3.1);
 - o Veranderen niet: de maatschappelijke functies zoals beroepsvisserij en drinkwater worden niet aangetast door het project (zie paragrafen 3.3.3 en 3.3.4).
 - o Effecten worden gemitigeerd: de effecten van het project op scheepvaart (zie paragraaf 3.3.2) en grondwater (zie paragraaf 3.3.6) worden gemitigeerd.

4 WIJZE VAN UITVOERING

Bij de uitvoering zal in ieder geval voldaan worden aan de zorgplicht zoals beschreven in artikel 6.15 van het Waterbesluit en de artikelen 6.8 en 6.9 van de Waterregeling. Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt uitgegaan van de algemene zorgplicht zoals beschreven in artikel 1.6 en 1.7.

4.1 Uitvoeringswijze

Het project UWDH betreft hoofdzakelijk grondverzet. Dit bepaalt dus ook de uitvoeringswijze. Het grondwerk zal machinaal plaatsvinden, de afvoer van vrijkomende grondstromen zal grotendeels via water verlopen, en beperkt per as, enkel indien nodig. Aanvoer van materiaal en materieel zal eveneens hoofdzakelijk per water geschieden. De voor het project benodigde grondstromen worden per schip geleverd. Ook voor de diverse kunstwerken zal materieel voornamelijk per schip worden geleverd. Kleinere hoeveelheden zullen per as worden geleverd.

Binnen het projectgebied zal transport per as plaatsvinden. Daartoe worden rijbanen aangelegd en worden laad/loslocaties langs de Waal ingericht (aanneems 2 locaties gedurende project). Het project wordt gefaseerd uitgevoerd, de fasering is aan de uitvoerende partij. Door de fasering zullen, gedurende de loop van de uitvoering, de werkzaamheden zich verplaatsen binnen het gebied. Daarmee zullen ook de door de aannemer aan te leggen voorzieningen per fase elders komen te liggen. De aannemer zal verantwoordelijk zijn voor het beheer en onderhoud van het gebied gedurende de totale uitvoeringsperiode.

4.2 Globale planning

Verwachting is dat het project in de periode medio 2024 – begin 2027 wordt uitgevoerd.

4.3 Overige uitvoeringsaspecten

4.3.1 Kabels en leidingen

In het kader van het aspect kabels en leidingen is een onderzoek uitgevoerd naar de relevante ondergrondse kabels en leidingen waarop de voorgenomen graafwerkzaamheden mogelijk gevolgen kunnen hebben (Kragten, 2021).

Voor alle te verleggen en verwijderen kabels is overleg gevoerd met de betreffende beheerders. De gasleiding is ingepast in het ontwerp en op 20 mei 2019 heeft Nederlandse Gasunie N.V. schriftelijke bevestiging gegeven dat zij geen bezwaar hebben tegen het ontwerp.

4.3.2 Waterbodem

Waterbodemonderzoek

In de periode 2017 tot en met 2020 is een vooronderzoek en grootschalig waterbodemonderzoek uitgevoerd in het projectgebied van UWDH (Kragten, 2020). Onderdeel hiervan was tevens een indicatief onderzoek naar PFAS, enkele verkennende asbestonderzoeken en inkadering van sterke verontreinigingen. Het waterbodemonderzoek richtte zich op deelgebieden waar volgens de toenmalige ontwerpen grondverzet voorzien was. Na uitvoering en rapportage van het onderzoek hebben nog enkele grootschalige scopewijzigingen gevolgd door ontwerp wijzigingen plaatsgevonden (scopewijziging waarbij het ontwerp van eenzijdig aangetakte strangen is doorontwikkeld tot meestromende nevengeulen). Het resultaat hiervan is dat delen van het projectgebied waar graafwerkzaamheden voorzien zijn, buiten de onderzochte deelgebieden zijn gelegen. De plaatsen waar de waterbodemkwaliteit nog onvoldoende in beeld is gebracht als gevolg van

ontwerpwijzigingen en de verwachting van de waterbodemkwaliteit op deze plaatsen zijn opgenomen in de 'Oplegnotitie witte vlekken' (Kragten, 2022d).

Zoals door ontwerpwijziging stukken nog niet onderzocht zijn, zijn er ook gebieden waar wel onderzoek heeft plaatsgevonden, maar geen werkzaamheden meer uitgevoerd zullen worden (bijvoorbeeld de Vonkerplas die geen onderdeel meer uitmaakt van de scope van het project). De onderzoeksgegevens van deze gebieden maken wel deel uit van het totaal uitgevoerde en gerapporteerde bodemonderzoek, met vermelding van de uitgangspunten ten tijde van het onderzoek.

Status waterbodemonderzoek

De uitgevoerde onderzoeken voldoen niet zonder meer als milieuhygiënische verklaring om de vrijkomende waterbodemonderzoek elders toe te mogen passen onder het Besluit bodemkwaliteit of af te voeren naar een erkend verwerker. De geldigheidsduur is (in ieder geval voor een deel van de onderzochte gebieden) overschreden. Zoals hierboven beschreven zijn er verder nog witte vlekken die onderzocht dienen te worden. Ook zal nog aanvullend onderzoek naar PFAS nodig zijn, plaatselijk inkadering van sterk verontreinigde waterbodemonderzoek (NT) moeten plaatsvinden en het vooronderzoek geactualiseerd moeten worden. In het kader van het Besluit bodemkwaliteit wordt het waterbodemonderzoek nog geactualiseerd en aangevuld.

Onderzoeksresultaten

Uit het uitgevoerde waterbodemonderzoek blijkt dat met name de bovenste 1 à 3,5 meter onder maaiveld een heterogene milieuhygiënische kwaliteit heeft variërend van altijd toepasbaar tot en met niet toepasbaar (NT). Sterke verontreinigingen (niet toepasbaar) komen dan ook verspreid over het gebied voor. In de diepere lagen is de grond (baggerspecie) meestal altijd toepasbaar. Uit het indicatieve onderzoek naar PFAS volgt dat de waterbodemonderzoek tot maximaal 2,0 m-mv verdacht is op het voorkomen van PFAS.

Kwaliteit nieuwe waterbodemonderzoek

Bij de realisatie van het project UWDH worden graafwerkzaamheden verricht. Door afvoer van sterk verontreinigd materiaal vindt op gebiedsniveau een verbetering van de waterbodemonderzoek plaats. Sterke verontreinigingen die voorkomen buiten de ontgravingscontouren worden niet verwijderd. Zoals in paragraaf 3.2.2 vermeld dient na vervollediging van het waterbodemonderzoek nog nagegaan te worden of de chemische kwaliteit van de nieuwe waterbodemonderzoek niet leidt tot een verslechtering van de waterkwaliteit van de Waal, middels een waterbodemonderzoekimmissietoets. Dit geldt voor de stoffen waarvoor in de nieuwe waterbodemonderzoek de interventiewaarde wordt overschreden en/of de waterbodemonderzoekkwaliteit na de ingreep slechter is dan voorheen. Ter plaatse van een deel van de ontgravingen wordt een kleilaag aangebracht met een dikte variërend van 0,25 tot 1,5 m (als gevolg van de mitigatie van de grondwatereffecten). Plaatselijk wordt daarop nog een zandlaag aangebracht. Op deze locaties worden aan de oppervlakte gekomen verontreinigingen door een erosiebestendige laag afgedekt. De kans op verspreiding wordt hierdoor weggenomen. Voor deze plekken is geen waterbodemonderzoekimmissietoets nodig.

Grondstromen

Een deel van de vrijkomende klei en zand kan daar waar milieuhygiënisch en fysisch mogelijk hergebruikt worden binnen het projectgebied. Overige herbruikbare baggerspecie vervalt aan de aannemer. Vrijkomende baggerspecie waar geen hergebruiksmogelijkheden binnen of buiten het projectgebied voor bestaan, zoals materiaal met klasse NT of met te hoge PFAS-concentraties, worden vervoerd naar (vooralnog) het Rijksbaggerdepot Hollandsch Diep.

Hergebruik van vrijkomende klei dient om ongewenste hydrologische effecten te mitigeren. Hiervoor zal tevens klei aangevoerd moeten worden. Alle vrijkomende en aan te voeren grondstromen worden per schip vervoerd, enkel indien nodig zal het per as worden vervoerd.

Bij de verwerking van de vrijkomende baggerspecie worden het Besluit bodemkwaliteit (Bbk), het handelingskader PFAS en het van toepassingslocatie afhankelijke gemeentelijk bodembeleid gevolgd (bij invoer van de Omgevingswet zal hergebruik van baggerspecie geregeld zijn binnen de kaders van de Omgevingswet).

Aziatische duizendknopen

Het is bekend dat de Japanse Duizendknoop op een aantal locaties in het plangebied voorkomt. Om ongewenste verspreiding van deze invasieve exoot (die inheemse plantensoorten verdringt) middels grondverzet te voorkomen, zal een beheersmaatregel worden genomen bij de uitvoering. Tevens vindt een inventarisatie plaats op voorkomen van andere invasieve Aziatische duizendknopen.

Met bovenstaande maatregelen zal er bij grondverzet geen ongewenste verspreiding van verontreinigd materiaal optreden die negatieve effecten voor de omgeving veroorzaken.

4.4 Calamiteiten of ongewoon voorval

Rijkswaterstaat stelt alle directe belanghebbenden onmiddellijk op de hoogte van het voorval en de maatregelen die getroffen worden om de nadelige gevolgen te beperken. Rijkswaterstaat houdt een logboek bij van alle ongewone voorvallen en calamiteiten.

5 BESCHRIJVING VAN VOORZIENINGEN GERICHT OP HET ONGEDAAN MAKEN OF BEPERKEN VAN DE NADELIGE GEVOLGEN

In dit hoofdstuk worden voorzieningen of (compenserende / mitigerende) maatregelen besproken die niet in het kader van andere besluiten worden getroffen. Het gaat hierbij om het ongedaan maken of beperken van nadelige gevolgen voor doelstellingen of normen die gelden voor het watersysteembeheer (artikel 2.1 Waterwet). Ook wordt ingegaan op het ongedaan maken of beperken van nadelige gevolgen voor belangen van derden (zorgvuldige afweging van belangen, zoals scheepvaartbelangen).

Voor het ongedaan maken of beperken van nadelige gevolgen zijn vooral wateroverlast, natuur, scheepvaart, landbouw en wonen, grondwater en bodem van belang. Zoals in Hoofdstuk 3 aangegeven zijn op het gebied van overstromingen, waterschaarste, beroepsvisserij en drinkwater geen significante nadelen te verwachten.

5.1 Wateroverlast

Voor de aanleg van nevengeul Heerewaarden wordt een zomerkade in de uiterwaarden doorbroken. Om wateroverlast aan de oostzijde van de nevengeul als gevolg van het vervallen van de kade te voorkomen, wordt de kade parallel aan de oostzijde van de nevengeul gelegd. Zo wordt de zomerkade weer sluitend gemaakt. Het doorbreken en weer sluitend maken van de zomerkade wordt geregeld via een watervergunning, en maakt als zodanig geen onderdeel uit van dit besluit.

5.2 Natuur

Het project UWDH beoogt de verbetering van de ecologische omstandigheden in de uiterwaarden. Echter, tijdens de aanlegfase en de gebruiksfase is het van belang dat vanuit natuur beperkingen worden opgelegd om de bepaalde effecten op de ecologie te mitigeren:

- Aanlegfase: beperken van werkzaamheden tijdens het broedseizoen, voortplantingsseizoen of groeiseizoen van beschermde soorten;
- Gebruiksfase: beperken van verstoring door bepaalde vormen van recreatief medegebruik.

Het type beperking en de periode waarin deze van toepassing is, worden nader omschreven in een door de uitvoerder op te stellen ecologisch werkprotocol. De uitvoerende marktpartij moet in aanvulling op het werken conform de algemene zorgplicht zijn werkwijze vastleggen in een ecologisch werkprotocol (in het kader van Wet Natuurbescherming) en dit voorafgaand aan de uitvoering ter toetsing aan het bevoegd gezag voorleggen. Het bevoegd gezag in deze is het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

5.3 Scheepvaart

Als gevolg van het project zal enerzijds (1) de dwarsstroming bij nevengeul Wamel beperkt toenemen en is er (2) sprake van extra aanzanding in de vaargeul van de Waal boven het normniveau.

Wat betreft de dwarsstroming (1) geldt dat in de referentiesituatie al sprake is van dwarsstromingseffecten die zich al boven de norm bevinden. Toename van dwarsstroming is beperkt, tussen de 0,01 en 0,03 m/s. Bij nevengeul Wamel wordt de uiterwaarden ter hoogte van het inlaatwerk beperkt opgehoogd, zodat bij de jaarlijkse afvoeren alleen water door de nevengeul stroomt. Hiermee is de invloed op dwarsstroming beperkt.

De meestromende nevengeulen van UWDH veroorzaken aanzanding (2). Het berekende baggerbezwaar in de vaargeul zal worden weggebaggerd als vaargeul onderhoud via het prestatiecontract voor reguliere baggerwerkzaamheden (PC-NAT).

Op een tweetal kritische locaties zijn de mogelijkheden om te baggeren beperkt. Dit betreft één niet-baggerlocatie in verband met de aanwezigheid van kabels en leidingen. De andere locatie is de vaarwegaansluiting van het Amsterdam Rijn-kanaal (AR-kanaal) aan de Waal, waar veel scheepvaartverkeer kruist. Op deze laatste locatie is het scheepvaartverkeer zo intensief dat de ruimte tussen de passerende en de in- en uitvoegende schepen van het AR-kanaal, geen ruimte laat voor baggeren zonder dat dit hinder oplevert en ten koste gaan van de vlotheid en veilig van het scheepvaartverkeer.

Ter hoogte van deze twee kritische locaties worden de nevengeulen (Wamel, Tielse Plaat en Dreumel) voorzien van een regelwerk. Met dit regelwerk kan het debiet door de geul, en daarmee de aanzanding in de vaargeul, worden beperkt. Het regelwerk kan op last van de Rijkswaterstaat worden ingezet als de scheepvaartfunctie van de Waal en het AR-kanaal wordt aangetast door aanzanding in de vaargeul als gevolg van de nevengeulen.

5.4 Grondwater

Ongemitigeerd vallen de grondwaterstands- en kweleffecten buiten de toelaatbare marges. Mede vanwege deze effecten is daarom besloten om de veranderde weerstand in de nevengeulen en de poelen/ ongestuurde overstromingsvlakten te mitigeren door deze te bekleden met slecht waterdoorlatende klei. Deze bekleding komt alleen op die locaties waar blijkt uit het geohydrologisch onderzoek (Fugro, 2021) dat deze ook daadwerkelijk invloed hebben op de binnendijkse kwel. Bijkomend wordt binnendijs in de gemeente Maasdriel een waterbergingsgebied aangelegd. Deze vangt het kwelwater af en bergt dit kwelwater. Deze mitigatiemaatregelen zorgen ervoor dat de grondwaterstands- en kweleffecten binnen de toelaatbare marges vallen. Het waterbergingsgebied is opgenomen in het bestemmingsplan en in de watervergunning en is daarmee geborgd.

5.5 Waterbodembodem

Zoals onder paragraaf 4.3.2 aangegeven is bekend dat de Japanse Duizendknoop op een aantal locaties in het plangebied voorkomt. Om ongewenste verspreiding middels grondverzet van deze invasieve exoot (die inheemse plantensoorten verdringt) te voorkomen, worden maatregelen voorgeschreven voor de uitvoering.

Verder wordt klei aangevoerd om plaatselijk aan te brengen in nevengeulen, poelen en ongestuurde overstromingsvlakten om kweleffecten te mitigeren (zie paragraaf 5.4).

5.6 Hinderbeperkend werken

De uitvoering van de herinrichting van de uiterwaarden bij Wamel, Dreumel en Heerewaarden vindt naar verwachting plaats van medio 2024- begin 2027. Gedurende deze periode kan er tijdelijk hinder en overlast optreden. De graafmachines, vrachtwagens, shovels en dergelijke die op het terrein in bedrijf zijn produceren geluid. Om hinder voor omwonenden te voorkomen, wordt in het aanbestedingscontract opgenomen dat de uitvoerende partij in principe alleen gedurende de dagperiode mag werken. De werktuigen mogen enkel door de uiterwaarden rondrijden en niet over de openbare weg, om problemen met overige weggebruikers te vermijden. Het afgegraven materiaal wordt enkel per schip afgevoerd en niet per as, mede om hinder te voorkomen. Daar waar openbare wegen (bijvoorbeeld de Veerweg) gekruist worden, worden extra signaleringsmaatregelen geplaatst, een en ander conform CROW 96b. Om hinder door stof en waaiuvel te voorkomen, dienen wegen/kruisingen te worden geveegd en nat gehouden tijdens droge periodes.

6 SCHADEVERGOEDING

Voor eventueel financieel nadeel dat onverhoopt ontstaat als gevolg van de rechtmatige uitvoering van het projectplan kan een benadeelde een verzoek om schadevergoeding indienen als bedoeld in artikel 7.14 van de Waterwet. Dit artikel bepaalt dat aan degene die als gevolg van de rechtmatige uitoefening van een taak of bevoegdheid in het kader van het waterbeheer schade lijdt of zal lijden, op zijn verzoek door het betrokken bestuursorgaan een vergoeding wordt toegekend, voor zover de schade redelijkerwijze niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven en voor zover de vergoeding niet of niet voldoende anderszins is verzekerd. Het verzoek tot vergoeding van de schade bevat een motivering en een onderbouwing van de hoogte van de gevraagde schadevergoeding.

Geen beroep op de regeling van artikel 7.14 Waterwet staat open ten aanzien van bouw- of aanlegsschade die door onrechtmatig handelen is veroorzaakt. Voor die schade kan een afzonderlijk verzoek worden ingediend bij de Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet kan voor eventueel financieel nadeel dat onverhoopt ontstaat als gevolg van de rechtmatige uitvoering van het projectplan een benadeelde een verzoek om schadevergoeding indienen als bedoeld in Hoofdstuk 15 van de Omgevingswet.

7 PROCEDURE

Dit besluit is tot stand gekomen met toepassing van de regels over de openbare voorbereidingsprocedure in afdeling 3.4 in de Algemene wet bestuursrecht.

7.1 Coördinatie onder de Ontgrondingenwet van toepassing

In een vergadering van de bestuurlijke begeleidingsgroep (BBG) voor UWDH is besloten om de juridische procedures te coördineren op basis van de Ontgrondingenwet. Door coördinatie kunnen de voor een project noodzakelijke vergunningprocedures gezamenlijk en in één keer worden doorlopen. Hierbij vindt alleen procedurele coördinatie plaats. Dat betekent dat de verschillende wettelijke toetsingskaders van de verschillende besluiten van toepassing blijven. De coördinatie is dus uitsluitend een procedureregeling, gericht op het gelijktijdig in procedure brengen van verschillende besluiten.

De Gedeputeerde Staten van Gelderland zijn het coördinerend bevoegd gezag op grond van de Ontgrondingenwet. In Tabel 6 zijn de besluiten weergegeven die gecoördineerd worden voorbereid.

Tabel 6. Besluiten die gecoördineerd worden voorbereid.

Besluit	Bevoegd gezag
Bestemmingsplan West Maas en Waal	Gemeente West Maas en Waal
Bestemmingsplan Maasdriel	Gemeente Maasdriel
Projectplan Waterwet	Minister van Infrastructuur en Waterstaat
Vergunning Ontgrondingenwet	Provincie Gelderland
Vergunning / meldingen Waterwet	Minister van Infrastructuur en Waterstaat / Waterschap Rivierenland
Besluit Wet natuurbescherming	Provincie Gelderland

De coördinator verzorgt de integrale kennisgeving van de ontwerpbesluiten (artikel 3:12 Algemene wet bestuursrecht, artikel 10c onder b Ontgrondingenwet) en zorgt voor de terinzagelegging van de ontwerpbesluiten met de daarop betrekking hebbende stukken (artikel 3:11 Algemene wet bestuursrecht). De termijn van terinzagelegging van de ontwerpbesluiten bedraagt zes weken.

De termijn voor het indienen van zienswijzen bedraagt zes weken. Deze termijn geldt ook voor de indiening van adviezen over het ontwerpbesluit door personen of colleges die bij of krachtens wettelijk voorschrift belast zijn met het adviseren over de betreffende vergunning (artikel 3:16 Algemene wet bestuursrecht).

Zienswijzen over het ontwerpbesluit kunnen door eenieder naar voren worden gebracht, naar keuze zowel schriftelijk als mondeling (artikel 3:15 Algemene wet bestuursrecht). Een zienswijze kan worden ingediend bij het coördinerend bevoegd gezag, zijnde Gedeputeerde Staten van Gelderland ter attentie van de coördinator. De coördinator zorgt ervoor dat een zienswijze zo spoedig mogelijk in bezit komt van de bevoegde instantie die het aangaat, van eventueel andere bevoegde instanties en van de aanvrager.

7.2 Vergunningen, besluiten of meldingsplichtige handelingen

Voor het project is een vergunningeninventarisatie uitgevoerd (Kragten, 2022a). Hierin staat opgesomd welke vergunningen en meldingsplichtige handelingen nodig zijn. De besluiten die in coördinatie worden uitgevoerd staan hierboven benoemd (zie Tabel 6).

7.3 Planologische inpassing

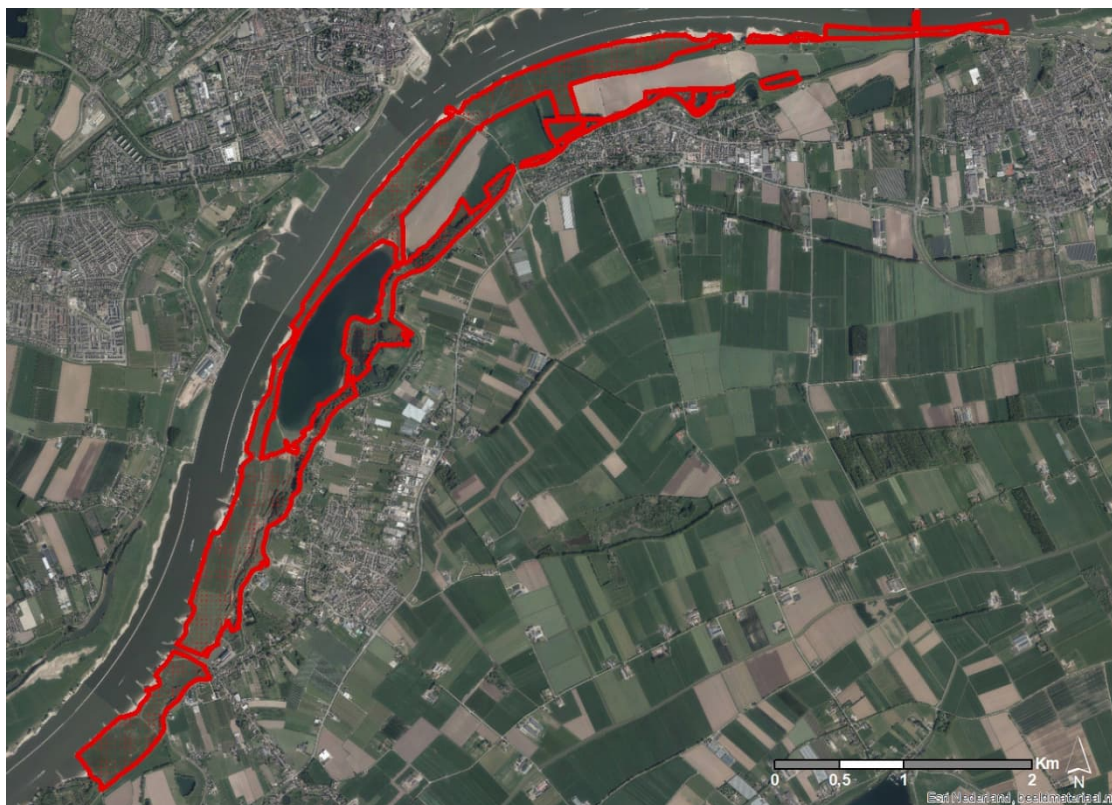
Op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) zijn voor het gebied waar het project zal worden uitgevoerd meerdere bestemmingsplannen en een voorbereidingsbesluit vastgesteld. Voor de gemeente West Maas en Waal betreffen dit:

- Bestemmingsplan archeologie West Maas en Waal (2015);
- Buitengebied West Maas en Waal correctie 2014 (2015);
- Buitengebied West Maas en Waal correctie 2016 (2016);
- Buitengebied West Maas en Waal (2014);
- Thematische herziening grootschalig grondverzet (2020).

Voor de gemeente Maasdriel zijn dit de volgende bestemmingsplannen:

- Buitengebied herziening 2016 (2019).
- Paraplubestemmingsplan Parkeren 2018 (2018)

De voorgenomen herinrichting van de uiterwaarden bij Wamel, Dreumel en Heerewaarden is niet (volledig) mogelijk binnen de vigerende bestemmingsplannen buitengebied van de gemeente Maasdriel en de gemeente West Maas en Waal. Er dient derhalve een nieuw ruimtelijk plan te worden opgesteld, om de voorgenomen activiteiten planologisch mogelijk te maken. Tijdens het opstellen van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voor dit project was nog niet definitief besloten of er twee bestemmingsplannen zouden worden opgesteld, of dat werd gekozen voor één overkoepelend Provinciaal Inpassingsplan (PIP). Inmiddels is in overleg tussen de beide gemeenten en de initiatiefnemers (Rijkswaterstaat Oost-Nederland, de provincie Gelderland en Staatsbosbeheer) besloten dat er twee bestemmingsplannen worden opgesteld: één voor het deel van het plangebied dat is gelegen op het grondgebied van de gemeente Maasdriel en één voor het deel van het plangebied dat is gelegen op het grondgebied van de gemeente West Maas en Waal. In Afbeelding 9 is het deel van het plangebied weergegeven dat in de gemeente West Maas en Waal ligt. In Afbeelding 10 is het deel van het plangebied weergegeven dat in de gemeente Maasdriel ligt.

Afbeelding 9. Deel van het plangebied dat in de gemeente West Maas en Waal ligt.

Afbeelding 10. Deel van het plangebied dat in gemeente Maasdriel ligt.

7.4 Milieueffectrapportage

In de Wet milieubeheer (hoofdstuk 7) en in het Besluit milieueffectrapportage³ is geregeld dat plannen of besluiten (zoals een bestemmingsplan) met mogelijk significante negatieve gevolgen voor het milieu moeten worden getoetst op hun effecten.

Bij de voorgenomen herinrichting van de uiterwaarden bij Wamel, Dreumel en Heerewaarden zijn meerdere m.e.r.(beoordelings)-plichtige besluiten aan de orde. De bestemmingsplannen zijn gezien de aard en omvang van de voorgenomen herinrichting m.e.r.-plichtig. Daarnaast is sprake van een plan-m.e.r.-plicht vanwege de noodzaak tot het uitvoeren van een passende beoordeling. Daarbij komt dat het ruimtelijk plan een kader vormt voor m.e.r.-beoordelingsplichtige besluiten. Het m.e.r. zal zowel gebruikt worden voor de besluitvorming over het ruimtelijk plan als voor de vergunningen die noodzakelijk zijn voor de realisatie van het plan. Het heeft daarom het karakter van een gecombineerd plan- en project-m.e.r.. Dit heeft onder andere tot gevolg dat in het m.e.r. ook wordt ingegaan op effecten die optreden tijdens de aanlegfase.

Concreet geldt bij de herinrichting van de uiterwaarden op basis van bijlage C bij het Besluit milieueffectrapportage een directe m.e.r.-plicht. Activiteit C16.1 stelt namelijk dat 'de ontginning dan wel wijziging of uitbreiding van de ontginning van steengroeven of dagbouwminen met inbegrip van de winning van oppervlaktedelfstoffen uit de landbodem' als m.e.r.-plichtige activiteit wordt aangemerkt indien er sprake is van een oppervlakte van 25 ha of meer. Omdat de nevengeulen worden aangelegd in een gebied met een groter oppervlak dan 25 ha, is er in dit project sprake van een plan-m.e.r.-plicht voor de bestemmingsplannen en een project-m.e.r.-plicht voor de ontgrondingsvergunning.

Daarnaast geldt in dit project ook nog een m.e.r.-beoordelingsplicht omdat de volgende activiteiten zijn voorzien:

- 'Het uitvoeren van een landinrichtingsproject, dan wel een wijziging of uitbreiding daarvan' met een oppervlakte van 125 ha of meer van water, natuur, recreatie of landbouw (Activiteit D9);
- 'De eerste bebossing of de ontbossing dan wel de wijziging of uitbreiding daarvan met het oog op een andere ruimtelijke functie van de gronden met een agrarische bestemming' op een oppervlakte van 100 ha of meer (activiteit D27).

De beoordelingsplicht houdt in dat moet worden nagegaan of op voorhand kan worden uitgesloten dat belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zullen optreden. Indien uit deze m.e.r.-beoordeling blijkt dat dit niet

³ Milieueffectrapportage wordt ook wel afgekort als m.e.r.

het geval is, dient alsnog een m.e.r. te worden opgesteld. Omdat in dit geval toch al sprake is van een m.e.r.-plicht (zie boven), is het uitvoeren van een m.e.r.-beoordeling niet meer aan de orde.

7.5 Relatie met Omgevingswet

Naar verwachting treedt op 1 januari 2023 de Omgevingswet in werking. De inwerkingtreding van de Omgevingswet heeft gevolgen voor dit projectplan Waterwet. In artikel 4.63, lid 2 van de Invoeringswet Omgevingswet is bepaald dat zolang het projectplan niet onherroepelijk is, het oude recht (de Waterwet) van toepassing blijft als het ontwerp van het projectplan Waterwet voor de inwerkingtreding van afdeling 5.1. van de Omgevingswet ter inzage is gelegd. Het ontwerp-projectplan Waterwet voor het project UWDH wordt voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage gelegd. Dit betekent dat het vervolg van de procedure wordt afgehandeld conform de regelgeving in de Waterwet. Nadat het projectplan Waterwet onherroepelijk is geworden, krijgt het onder de Omgevingswet de status van een Omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een waterstaatswerk.

Uitvoeringsvergunningen die benodigd zijn voor de realisatie zullen naar alle waarschijnlijkheid met de Omgevingswet te maken krijgen. (de relatie tussen de schadevergoeding en de Omgevingswet staat al benoemd in hoofdstuk 6 dus hoeft hier niet terug te komen).

CONTACTPERSOON EN ONDERTEKENING

Contactpersoon uitvoering werken

 Technisch manager)
Rijkswaterstaat Oost-Nederland
Eusebiusbuitensingel 66 | 6828 HZ Arnhem
Postbus 2232 | 3500 GE Utrecht

Ondertekening

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,
namens deze,
DE DIRECTEUR NETWERKONTWIKKELING,

MEDEDELINGEN

Coördinatie

Bij de voorbereiding van de besluiten die nodig zijn voor de uitvoering van het project wordt de coördinatieregeling van de Ontgrondingenwet toegepast. Gedeputeerde Staten van Gelderland zijn het coördinerend bevoegd gezag. De bedoeling van de coördinatieprocedure is om de samenhang en inzichtelijkheid van de betrokken besluiten bij onderhavig project te versterken en de besluitvorming zo efficiënt mogelijk te laten verlopen. De coördinatie heeft geen invloed op het toetsingskader voor ieder individueel besluit.

Besluiten

Onder toepassing van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) worden de volgende ontwerpbesluiten, met de daarop betrekking hebbende stukken, waaronder een milieueffectrapport, gelijktijdig ter inzage gelegd:

- ontwerp bestemmingsplan Buitengebied herziening 2021, Uiterwaarden Wamel, Dreumel, Heerewaarden van de gemeente Maasdriel
- ontwerp bestemmingsplan Uiterwaarden Wamel, Dreumel, Heerewaarden van de gemeente West Maas en Waal
- ontwerp ontgrondingsvergunning van de provincie Gelderland
- ontwerp projectplan Waterwet van Rijkswaterstaat Oost-Nederland
- ontwerp Waterwetvergunning van het waterschap Rivierenland
- ontwerp Waterwetvergunning van Rijkswaterstaat Oost-Nederland
- ontwerp besluit Wet natuurbescherming UWVH van de provincie Gelderland

Als onderdeel van de procedure wordt eerst een ontwerpbesluit bekendgemaakt, waartegen door eenieder zienswijzen kunnen worden ingediend. Vervolgens wordt het definitieve besluit opgesteld.

Zienswijze

Bent u het niet eens met dit ontwerpbesluit? Dan kunt u dit kenbaar maken door gedurende de termijn van terinzagelegging, zoals aangegeven in de kennisgeving, een zienswijze in te dienen bij Gedeputeerde Staten van Gelderland. Iedereen kan op dit besluit reageren door middel van het indienen van een zienswijze. Dit kan zowel schriftelijk als mondeling. Schriftelijk heeft de voorkeur.

Schriftelijk

U kunt uw zienswijze onder vermelding van "Zienswijze project UWVH" en onder vermelding van het zaaknummer **2022-012703** sturen naar Gedeputeerde Staten van Gelderland:

- per e-mail: post@gelderland.nl of
- per brief: Gedeputeerde Staten van Gelderland, postbus 9090, 6800 GX Arnhem.

Vergeet niet uw naam en adres in de zienswijze te vermelden.

Mondeling

U kunt tijdens de termijn van terinzagelegging ook mondeling een zienswijze indienen. Hiervoor kunt u op werkdagen tussen 08:30 en 16:30 uur een afspraak maken via het Provincieloket, telefoonnummer 026 359 99 99. Van de mondeling ingediende zienswijze wordt een verslag gemaakt dat aan u wordt toegezonden.

Hoe, waar en wanneer kunt u de ontwerpbesluiten inzien?

In de kennisgeving staat aangegeven hoe, waar en gedurende welke periode u de ontwerpbesluiten, met de daarop betrekking hebbende stukken, kunt inzien.

Wat gebeurt er met uw zienswijze?

Alle zienswijzen worden doorgestuurd naar de desbetreffende bevoegde instanties die de zienswijzen betrekken bij de definitieve besluitvorming. Uw zienswijze wordt zorgvuldig beoordeeld. Uw zienswijze kan leiden tot een aanpassing in een of meerdere besluiten. Iedereen die een zienswijze heeft ingediend, wordt geïnformeerd over hoe hiermee is omgegaan via een zienswijzennota.

Afschriftlijst

Gemeente Maasdriel
Kerkstraat 45
5331 CB Kerkdriel

Gemeente West Maas en Waal
Dijkstraat 11
6658 AG Beneden-Leeuwen

Provincie Gelderland
Markt 11
6811 CG Arnhem

Staatsbosbeheer
Smallepad 5
3811 MG Amersfoort

Waterschap Rivierenland
De Blomboogerd 1
4003 BX Tiel

8 VERWIJZINGEN

- Fugro. (2021). *Uiterwaarden Wamel Dreumel Heerewaarden - Risicoanalyse Geohydrologie, Document Nr.: 1120-180419-11-R03*. Leidschendam: Fugro.
- Kragten. (2020). *Planstudie en voorbereiding realisatie uiterwaarden Wamel, Dreumel en Heerewaarden; Waterbodemonderzoek*. Herten: Kragten.
- Kragten. (2021). *Rapportage onderzoek kabels en leidingen*. Herten: Kragten.
- Kragten. (2022a). *Vergunninginventarisatie 3.0 wb*. Herten: Kragten.
- Kragten. (2022b). *Uiterwaarden Wamel, Dreumel en Heerewaarden, Rivierkundig onderzoek DO 2.1*. Herten: Kragten.
- Kragten. (2022c). *Uiterwaarden Wamel, Dreumel en Heerewaarden, Ontwerprotonitie DO 2.1*. Herten: Kragten.
- Kragten. (2022d). *Oplegnotitie witte vlekken o.b.v. DO 2.1*. Herten: Kragten.
- Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. (2021). *Nationaal Water Programma (NWP) 2022-2027*. Den Haag: Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.
- Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. (2022). *Kaderrichtlijn Water, factsheet NL93_8 Bovenrijn, Waal*. Den Haag: Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.
- Waterschap Rivierenland. (2003). *Richtlijn kwel en wegzijging*. Tiel: Waterschap Rivierenland.

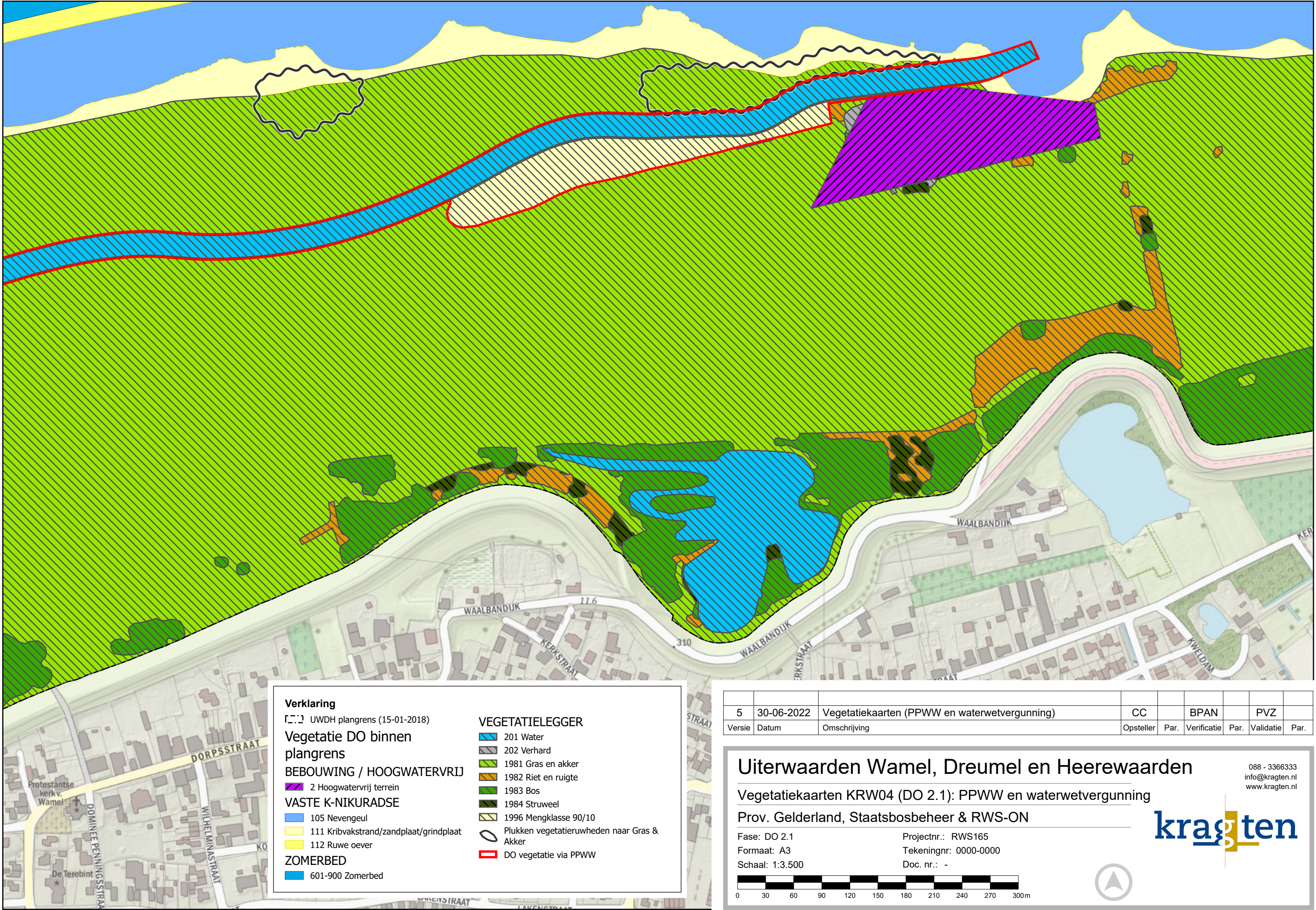
9 GEBRUIKTE AFKORTINGEN

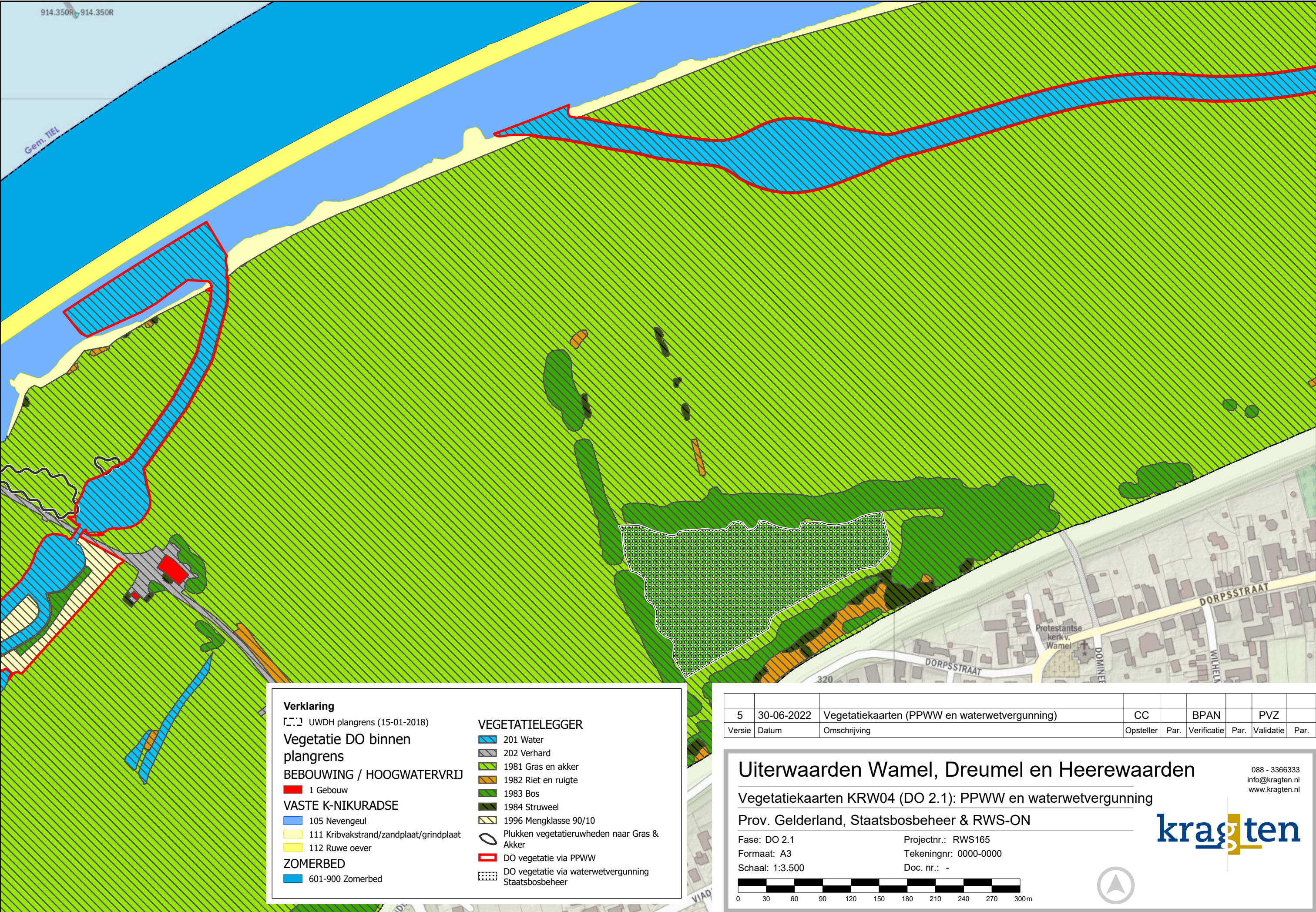
AMK	Archeologische Monumenten Kaart
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
B&W	Burgemeester en Wethouders
Barro	Besluit algemene regels ruimtelijke ordening
Bbk	Besluit bodemkwaliteit
Bevb	Besluit externe veiligheid buisleidingen
Bevt	Besluit externe veiligheid transportroutes
BBL	Bureau Beheer Landbouwgronden
BG	Bevoegd Gezag
Blbi	Besluit lozingen buiten inrichtingen
BO	Basisontwerp
BPRW	Beheer- en Ontwikkelplan voor de Rijkswateren
BUS	Besluit Uniforme Saneringen
CE	Conventionele explosieven
CHW	Cultuurhistorische Waarden(kaart)
DLG	Dienst Landelijk Gebied
DO	Definitief Ontwerp
DOP	Dorpsontwikkelingsplan
EHS	Ecologische Hoofdstructuur
EKR	Ecologische Kwaliteitsratio
GAC	Goose Area Calculator
GEP	Goed Ecologisch Potentieel
GNN	Gelders Natuur Netwerk
GO	Groene Ontwikkelingszone
GS	Gedeputeerde Staten
HR	Habitatrichtlijn
HWBP	Hoogwaterbeschermingsprogramma
IN	Initiatiefnemer
IVO-P	Inventariserend VeldOnderzoek - Proefsleuven
KES	Klant Eis Specificaties
KLIC	Kabels en Leidingen Informatie Centrum
KRW	Kaderrichtlijn Water
LAW	Lange Afstands Wandeling
LESA	Landschapsecologische systeemanalyse
LNv	Landbouw, Natuurbeheer en Visserij
LOP	Landschapsontwikkelingsplan
MER	Milieueffectrapport (het rapport)
m.e.r.	milieueffectrapportage (de procedure)
MHW	Maatgevend Hoog Water
MIRT	Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport

NDFF	Nationale Databank Flora en Fauna
NNN	Natuur Netwerk Nederland
NRD	Notitie Reikwijdte en Detailniveau
NT	Niet Toepasbaar
NURG	Nadere Uitwerking Rivierengebied
ODR	Omgevingsdienst Rivierenland
OLR	Overeengekomen Lage Rivierstand
PAK	Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen
PAS	Programma(tische) Aanpak Stikstof
PCB	Polychloorbifenyyl
PFAS	Poly- en perfluoralkylstoffen
PIP	Provinciaal Inpassingsplan
PS	Provinciale Staten
PvE	Programma van Eisen
Rarro	Regeling algemene regels ruimtelijke ordening
RBK	Rivierkundig Beoordelingskader
Rkm	Rivierkilometer
ROR	Richtlijn Overstromingsrisico's
RUN	Radboud Universiteit Nijmegen
RvS	Raad van State
RWS	Rijkswaterstaat
SBB	Staatsbosbeheer
SNL	Subsidiestelsel Natuur- en Landschapsbeheer
SO	Schetsontwerp
SVIR	Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte
UWDH	Uiterwaarden Wamel Dreumel en Heerewaarden
VA	Voorgenomen activiteiten (het planvoornemen)
VELIN	Vereniging van Leidingeigenaren in Nederland
VKA	Voorkeursalternatief
VR	Vogelrichtlijn
VRGZ	Veiligheidsregio Gelderland Zuid
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wbb	Wet bodembescherming
WMeW	(gemeente) West Maas en Waal
Wm	Wet milieubeheer
Wnb	Wet natuurbescherming
WR	Waterschap Rivierenland
Wro	Wet ruimtelijke ordening

BIJLAGEN

B1 VEGETATIEKAARTEN DO 2.1

Verklaring

UWDH plangrens (15-01-2018)

Vegetatie DO binnen plangrens

BEBOUWING / HOOGWATERVRIJ

1 Gebouw

VASTE K-NIKURADSE

105 Nevengeul

111 Kribvakstrand/zandplaat/grindplaat

112 Ruwe oever

ZOMERBED

601-900 Zomerbed

VEGETATIELEGGER

201 Water

202 Verhard

1981 Gras en akker

1982 Riet en ruigte

1983 Bos

1984 Struweel

1996 Mengklasse 90/10

Plukken vegetatieruwheden naar Gras & Akker

DO vegetatie via PPWW

DO vegetatie via waterwetvergunning

Staatsbosbeheer

5	30-06-2022	Vegetatiekaarten (PPWW en waterwetvergunning)	CC		BPAN		PVZ	
Versie	Datum	Omschrijving	Opsteller	Par.	Verificatie	Par.	Validatie	Par.

Uiterwaarden Wamel, Dreumel en Heerewaarden

Vegetatiekaarten KRW04 (DO 2.1): PPWW en waterwetvergunning

Prov. Gelderland, Staatsbosbeheer & RWS-ON

Fase: DO 2.1

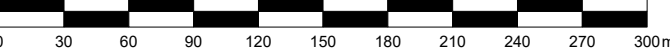
Formaat: A3

Schaal: 1:3.500

Projectnr.: RWS165

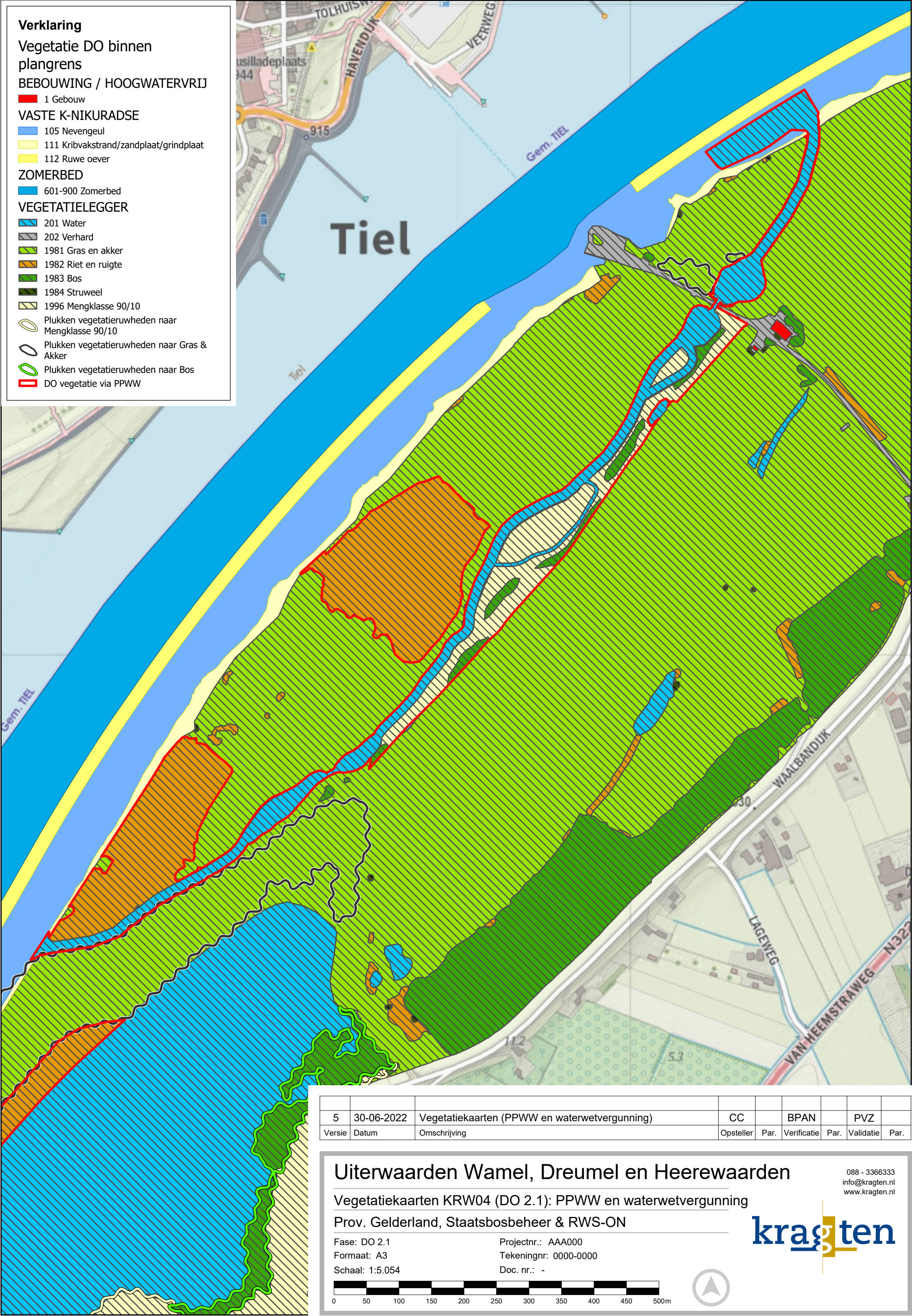
Tekeningnr: 0000-0000

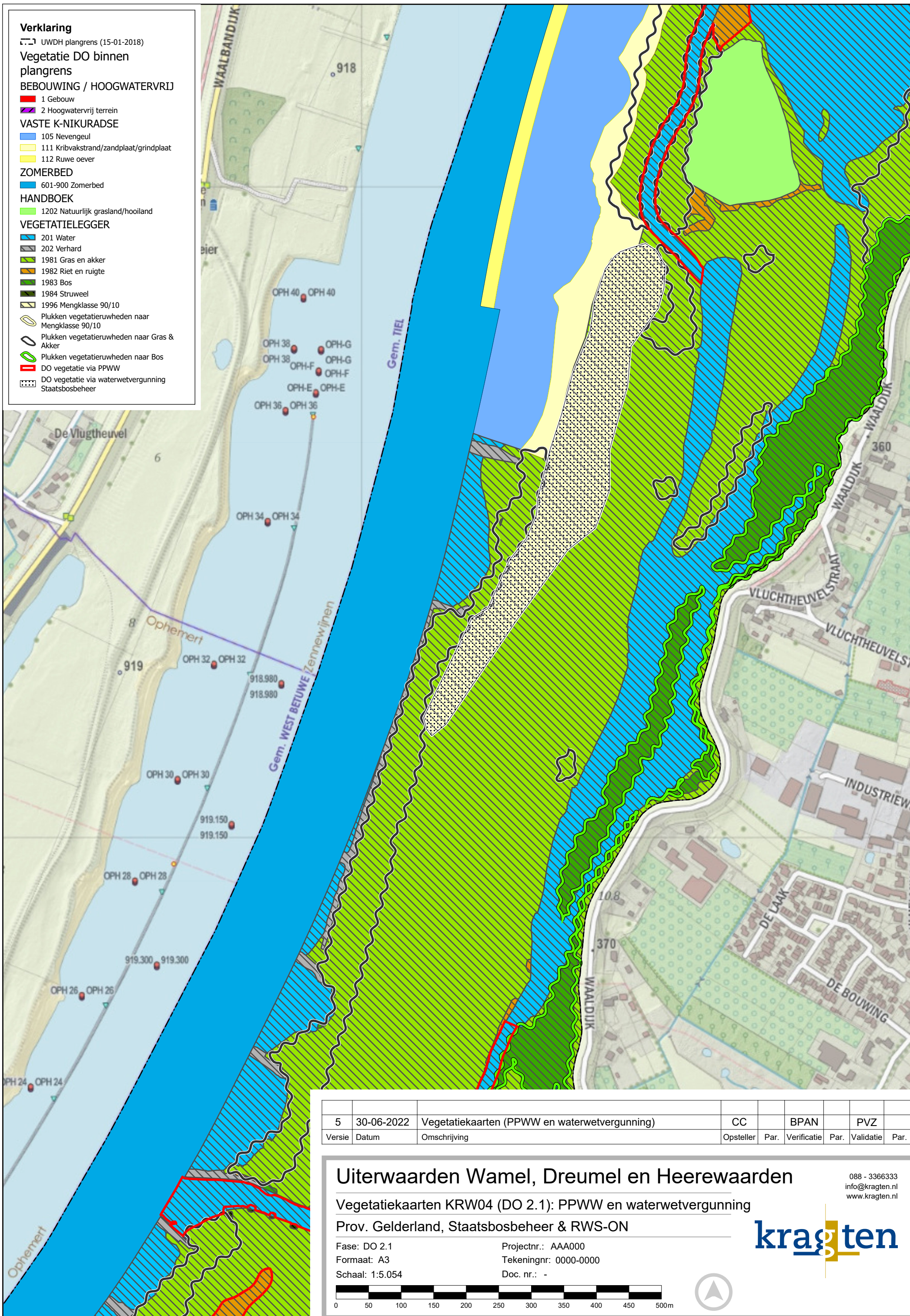
Doc. nr.: -

kragten

088 - 3366333
info@kragten.nl
www.kragten.nl

5	30-06-2022	Vegetatiekaarten (PPWW en waterwetvergunning)	CC		BPAN		PVZ	
Versie	Datum	Omschrijving	Opsteller	Par.	Verificatie	Par.	Validatie	Par.

Uiterwaarden Wamel, Dreumel en Heerewaarden

Vegetatiekaarten KRW04 (DO 2.1): PPWW en waterwetvergunning

Prov. Gelderland, Staatsbosbeheer & RWS-ON

Fase: DO 2.1

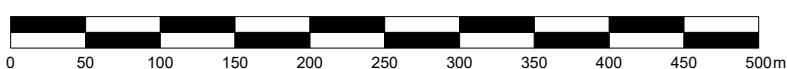
Formaat: A3

Schaal: 1:5.054

Projectnr.: AAA000

Tekeningnr: 0000-0000

Doc. nr.: -

088 - 3366333
info@kragten.nl
www.kragten.nl

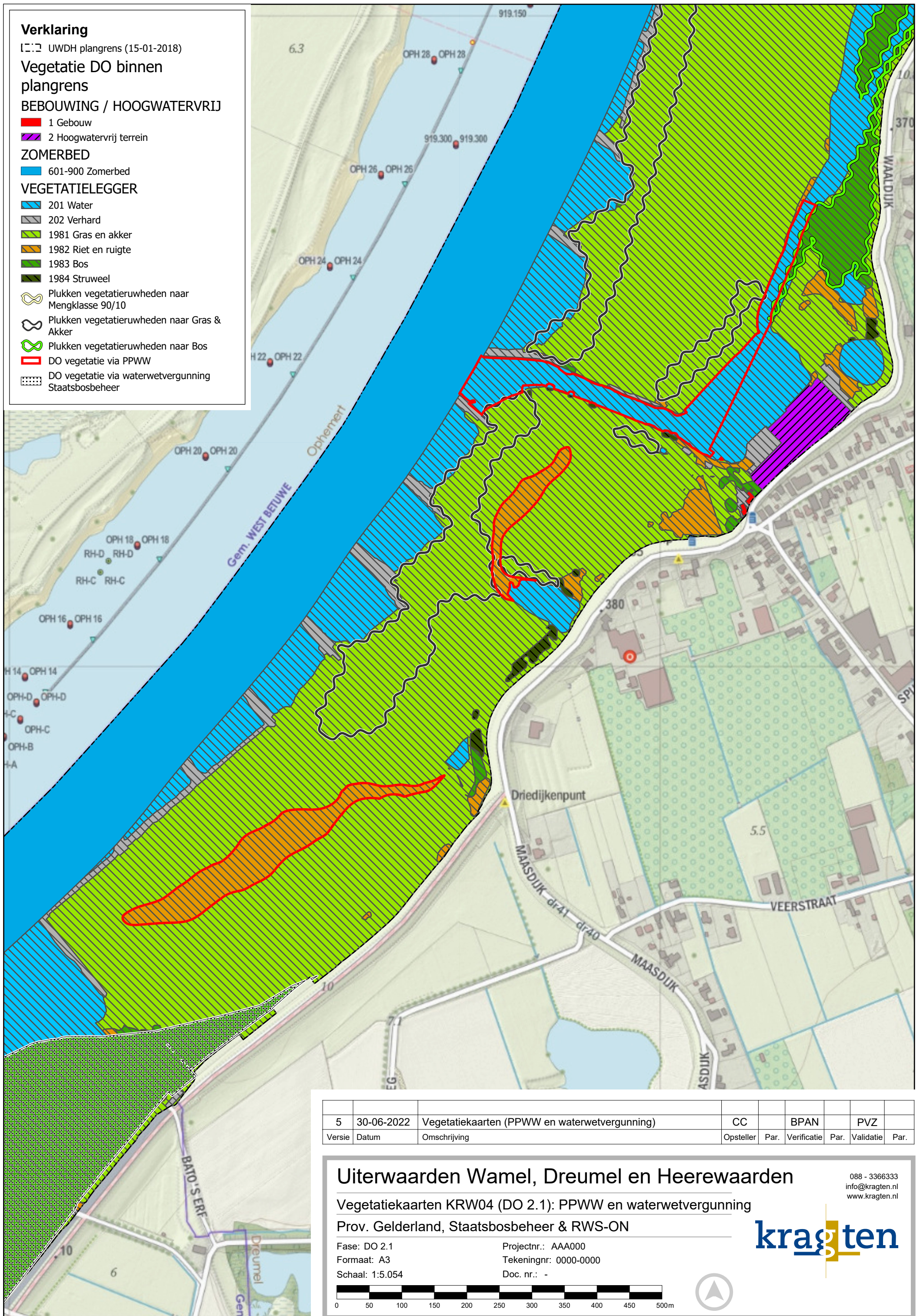
BEBOUWING / HOOGWATERVRIJ

- 1 Gebouw
 2 Hoogwatervrij terrein

 601-900 Zomerbed

 201 Water

- 202 Verhard
- 1981 Gras en akker
- 1982 Riet en ruigte
- 1983 Bos
- 1984 Struweel
- Plukken vegetatieruwheden naar Mengklasse 90/10
- Plukken vegetatieruwheden naar Gras & Akker
- Plukken vegetatieruwheden naar Bos
- DO vegetatie via PPWW
- DO vegetatie via waterwetvergunning Staatsbosbeheer

5	30-06-2022	Vegetatiekaarten (PPWW en waterwetvergunning)	CC		BPAN		PVZ	
Versie	Datum	Omschrijving	Opsteller	Par.	Verificatie	Par.	Validatie	Par.

Uiterwaarden Wamel, Dreumel en Heerewaarden

Vegetatiekaarten KRW04 (DO 2.1): PPWW en waterwetvergunning

Prov. Gelderland, Staatsbosbeheer & RWS-ON

Fase: DO 2.1

Formaat: A3

Schaal: 1:5.054

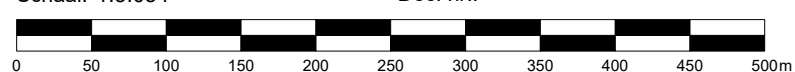
Projectnr.: AAA000

Tekeningnr: 0000-0000

Doc. nr.: -

088 - 3366333
info@kragten.nl
www.kragten.nl

kragten

 DO vegetatie via waterwetvergunning
Staatsbosbeheer

 201 Water

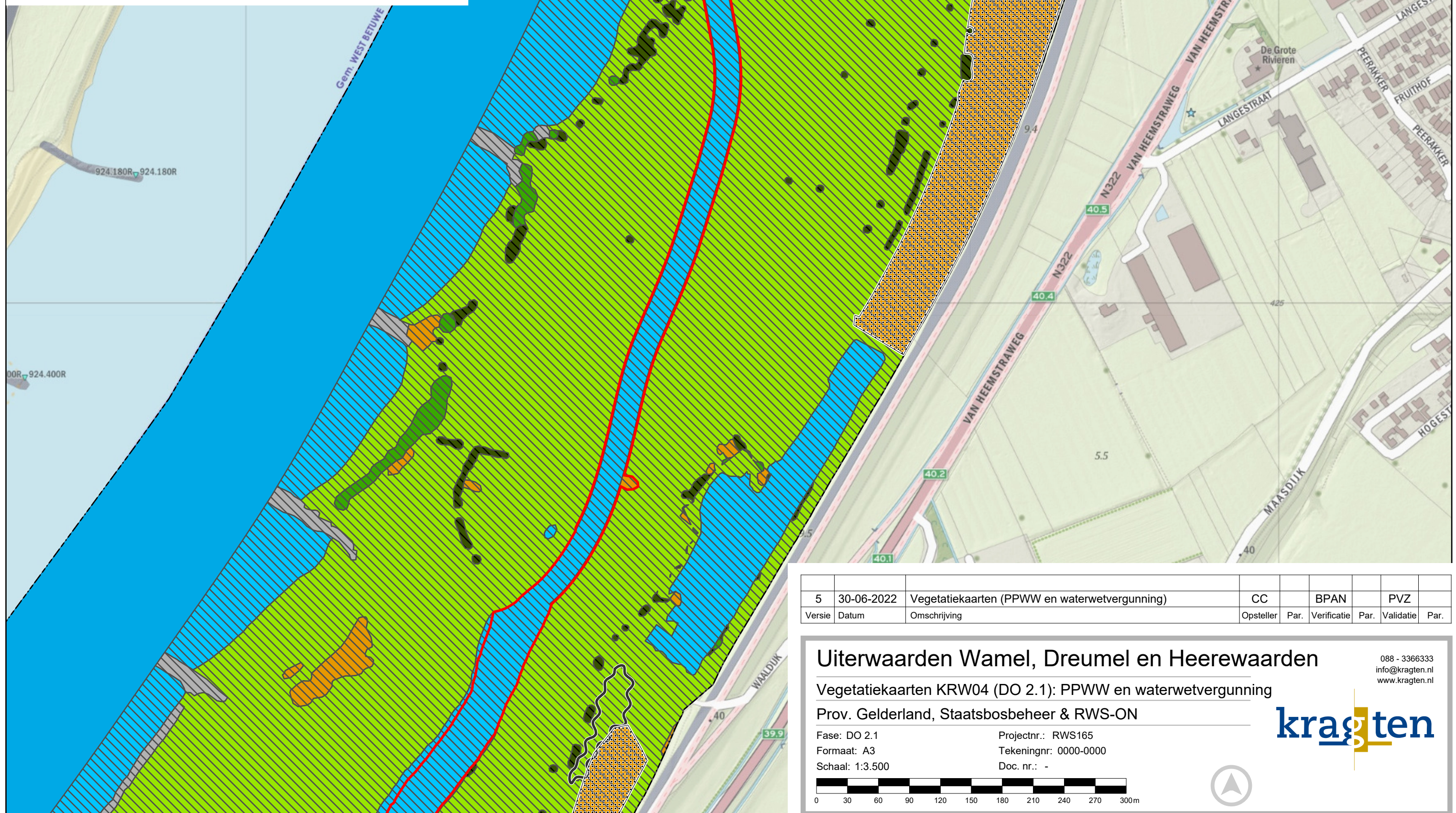
Staatsbusbeneel

 201 Water

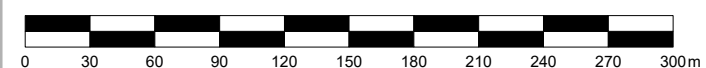
 202 Verhard

 DO vegetatie via waterwetvergunning
Staatsbosbeheer

5	30-06-2022	Vegetatiekaarten (PPWW en waterwetvergunning)	CC		BPAN		PVZ	
Versie	Datum	Omschrijving	Opsteller	Par.	Verificatie	Par.	Validatie	Par.

Doc. nr.: -

088 - 3366333
info@kragten.nl
www.kragten.nl

kragten

